

Evakuace Obecního úřadu Doloplazy

Lubomír Janček

Bakalářská práce
2025



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Lubomír Janček
Osobní číslo:	L22279
Studijní program:	B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Evakuace Obecního úřadu Doloplazy

Zásady pro vypracování

- Zpracujte literární rešerši k zadané problematice.
- Analyzujte stávající evakuační plán.
- Navrhněte vylepšení stávajícího evakuačního plánu.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému. ve znění pozdějších předpisů. Online. Zákony pro lidi. 2000. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-460>. [cit. 2024-11-02].
2. FOLWARCZNY, Libor a POKORNÝ, Jiří. *Evakuace osob*. 2. rozšířené vydání. SPBI Spektrum. Červená řada. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. 2021. ISBN 9788073852450.
3. PURSALS, Casadesús Salvador a GARZÓN, Garriga Federico. *Optimali building evacuation time considering evacuation routes*. 2nd edition. European Journal of Operational Research. 2009. ISSN 03772217.
4. SEIDL, Miloslav; TOMEK, Miroslav a VIČAR, Dušan. *Evakuácia osôb, zvierat a vecí*. Vysokoškolské učebnice (Žilinská univerzita). Žilina: Žilinská univerzita v Žilině, EDIS-vydavateľstvo Žilinskej univerzity. 2014. ISBN 9788055409399.
5. SMETANA, Marek; KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše ml.a KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. *Havarijní plánování: varování, evakuace, poplachové plány, povodňové plány*. Computer Press. 2010. ISBN 9788025129890.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Robert Pekaj**
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**

Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne ...30. 4. 2025.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá evakuací obecního úřadu v obci Doloplazy. Cílem této práce je vyhodnotit potřebné dokumentace k požární ochraně a navrhnout evakuační plán pro zkoumaný objekt. V teoretické části práce byla provedena rešerše dostupné literatury zabývající se evakuací objektů. V hlavní části této práce byla provedena a následně zanalyzována cvičná evakuace obecního úřadu, která představovala hlavní roli této práce, pro získání úspěšného naplnění cíle práce.

Klíčová slova: objekt, evakuace, evakuační plán, obecní úřad, mimořádná událost

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the evacuation of the municipal office in the village of Doloplazy. The aim of this thesis is to evaluate the necessary documentation for fire protection and to propose an evacuation plan for the object under study. In the theoretical part of the thesis, a search of available literature dealing with the evacuation of objects was carried out. In the main part of this thesis, a practice evacuation of the municipal office was carried out and subsequently analyzed, which represented the main role of this work, in order to successfully achieve the goal of the work.

Keywords: object, evacuation, evacuation plan, municipal office, emergency

Poděkování

Rád bych poděkoval Ing. Monice Gábrlíkové za podporu a pomoc při psaní této bakalářské práce. V neposlední řadě patří poděkování paní starostce Zdeňce Fišerové a všem zúčastněným osobám při provedené cvičné evakuaci objektu.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 OCHRANA OBYVATELSTVA	13
1.1 HISTORIE OCHRANY OBYVATELSTVA	13
1.2 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST	14
2 PRÁVNÍ NORMY A PŘEDPISY	20
3 EVAKUACE BUDOVY – OBJEKTOVÁ EVAKUACE.....	22
3.1 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ EVAKUACI OSOB PŘI POŽÁRECH	22
3.2 PRIMÁRNÍ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ EVAKUACI OSOB	23
3.3 DOBA EVAKUACE	25
3.3.1 Způsob vyhlášení požárního poplachu.....	26
3.3.2 Dispoziční řešení stavby	26
3.3.3 Výcvik	26
3.3.4 Obeznamenost s budovou a zodpovědnost	26
3.4 METODY VÝPOČTU EVAKUAČNÍ DOBY	26
3.4.1 Normativní	27
3.4.2 Empirické	27
3.4.3 Modelování	27
3.5 DRUHY ÚNIKOVÝCH CEST.....	27
3.6 ZÁSADY PRO NAVRŽENÍ EVAKUAČNÍCH TRAS A VÝCHODŮ	28
3.6.1 Evakuační osvětlení	29
3.6.2 Značení únikových cest.....	30
4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ EVAKUACI	32
4.1 FAKTORY SPOJENÉ S BUDOVOU	32
4.2 FAKTORY SPOJENÉ S OSOBAMI	32
4.3 VNĚJŠÍ FAKTORY	33
5 EVAKUAČNÍ PLÁN	34
5.1 GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ EVAKUAČNÍHO PLÁNU	34
5.1.1 Základní prvky	34
5.2 POPIS POSTUPU EVAKUACE.....	36
5.3 POŽÁRNÍ EVAKUAČNÍ PLÁN	37
5.3.1 Jak se ohlašuje nebezpečí a evakuace při požáru.....	39
6 KRIZOVÉ STAVY.....	41
7 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	43
7.1 STRUKTURA IZS.....	43

7.2	ZÁKLADNÍ SLOŽKY IZS	44
7.2.1	Hasičský záchranný sbor České republiky	44
7.2.2	Zdravotnická záchranná služba	44
7.2.3	Policie České republiky	45
II	PRAKTICKÁ ČÁST	46
8	OBEC DOLOPLAZY	47
8.1	HISTORIE OBCE A ZÁKLADNÍ INFORMACE	47
8.1.1	Znak obce	47
8.2	STATISTICKÉ ÚDAJE	48
9	SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ DOLOPLAZY	49
9.1	ÚZEMNÍ ODBOR	49
9.2	HISTORIE A SOUČASNOST SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ DOLOPLAZY	50
9.3	ZPŮSOB VYHLÁŠENÍ POŽÁRNÍHO POPLACHU	53
10	OBECNÍ ÚŘAD DOLOPLAZY	54
10.1	ZÁMEK V OBCI	54
10.2	CHARAKTERISTIKA OBJEKTU	55
10.2.1	Výčet dokumentace požární ochrany a evakuace	57
10.2.2	Hasicí technické prostředky v daném objektu a umístění hlavních uzávěrů	58
11	CVIČNÁ EVAKUACE OBECNÍHO ÚŘADU	61
11.1	PLÁN CVIČNÉ EVAKUACE	61
11.2	REALIZACE CVIČNÉ EVAKUACE	62
12	POUŽITÉ METODY KE ZKOUMÁNÍ EVAKUACE	67
12.1	POUŽITÍ SWOT ANALÝZY	67
12.1.1	Vyhodnocení SWOT analýzy	70
12.2	ŘÍZENÝ ROZHOVOR	71
12.2.1	Vyhodnocení řízeného rozhovoru	73
13	NAVRŽENÁ OPATŘENÍ	74
13.1	NÁVRH EVAKUAČNÍHO PLÁNU	74
	ZÁVĚR	76
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	77
	SEZNAM OBRÁZKŮ	81
	SEZNAM TABULEK	82
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	83
	SEZNAM PŘÍLOH	84

ÚVOD

Současné události, které se odehrávají ve světě, mohou v lidech zanechávat značné obavy a mohou je napadat různé myšlenky ohledně problematiky ochrany obyvatelstva. Jak je nám nejspíše jasné, je důležité, aby obyvatelstvo mělo základní vědomosti v této problematice. Vznik mimořádných událostí může postihnout každého z nás bez rozdílu, z tohoto důvodu je velmi důležité dbát na prevenci vzdělání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, a to ve všech oblastech života.

Tato bakalářská práce se bude zabývat problematikou evakuace, a to konkrétně Obecního úřadu v Doloplazech. Toto zvolené téma by mělo být přínosem pro samotnou obec, neboť v případě nebezpečí je kladen důraz na kvalitně zpracované evakuační plány, z důvodu eliminace rizik na životech. Práce by měla být přínosem, neboť zhodnotí samotný evakuační plán a nabídne vhodná doporučení pro případné zlepšení.

Práce je tvořena ze dvou hlavních částí. První je teoretická, která se zaměřuje na samotnou teorii potřebných pojmů, jako je například ochrana obyvatelstva, evakuace (její druhy, faktory, doba trvání), únikové cesty, včetně značení, evakuační plán, krizové stavy a integrovaný záchranný systém.

Druhá a taky více významná část je praktická. Ta vychází z teoretické části a jejím cílem je vyhodnotit současná bezpečnostní opatření obecního úřadu a navrhnout konkrétní opatření pro zlepšení evakuačního plánu.

Tato práce by mohla posloužit jako podklad pro zlepšení či dokonce vytvoření nového evakuačního plánu a navržení bezpečnostních opatření na obecním úřadě.

Cílem bakalářské práce je provést cvičnou evakuaci Obecního úřadu Doloplazy a následně využít získané poznatky k návrhu evakuačního plánu a k zlepšení současných opatření, kterými obec disponuje. Kromě cvičné evakuace v této práci využijeme SWOT analýzu a řízený rozhovor se starostkou obce.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 OCHRANA OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva byla zavedena novou právní úpravou, která vznikla v roce 2001 a je podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému ve znění pozdějších předpisů. V této legislativě najdeme právní úpravy, které nařizují konkrétní úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva, a to zejména ministerstvům, ústředním správním úřadům, orgánům krajů, okresním úřadům, obcím atd. V této právní úpravě je zaveden nově pojem ochrana obyvatelstva.

Před samotným vysvětlením pojmu ochrany obyvatelstva a jejím vývojem v historii, nás jistě napadne, kdo je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci v této oblasti. Není to nikdo jiný než Ministerstvo vnitra, které působí v oblasti bezpečnosti podle kompetenčního zákona. Před přijetím tohoto zákona spadala ochrana pod Ministerstvo obrany. (Ministerstvo vnitra, ©2025)

Bohužel tato změna zavedla chaos, protože nebylo jasné, kdo bude úkoly ochrany obyvatelstva obstarávat tak, aby se realizovaly při každodenních problémech, a to při ochraně životů, zdraví a majetku.

Tento samotný pojem se využívá pro označení integrovaného systému vztahů a vazeb. Využívá se pro určitá opatření k samotné ochraně obyvatelstva a majetku, způsobené nepříznivou událostí, ať už se jedná o katastrofy nebo ozbrojené konflikty. Jedná se tedy především o varování, evakuaci, ukrytí a další opatření.

Jak jistě víme, tak v běžném životě funkci ochrany obyvatelstva plní záchranné složky v integrovaném systému, které mají za úkol primárně zachraňovat lidské životy a následně jejich majetek. (Navrátil, 2006, Vzdělávání členů SH ČMS, ©2014)

1.1 Historie ochrany obyvatelstva

V České republice můžeme ochranu obyvatelstva rozdělit podle důležitých milníků v čase, které jsou něčím významné nebo specifické.

Rozmezí let 1935 – 1938 můžeme vyzdvihnout tím, že zde byla organizována civilní protiletecká ochrana, kvůli ochraně civilního obyvatelstva, a to proti možným leteckým útokům.

V letech 1945 – 1951 došlo k likvidaci civilní protiletecké ochrany obyvatelstva, a to do roku 1948, poté byla snaha o znovuoobnovení této ochrany. V roce 1949, na popud obětí

2. světové války, byly přijaty Ženevské úmluvy o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů.

Období 1951 – 1957 je charakteristické vznikem civilní obrany a s ní související výstavbou, která se zaměřila na ochranu proti konvenčním zbraním a to kvůli možnému ozbrojenému konfliktu.

Milník 1958 – 1975 je typický tím, že civilní ochrana plnila úkoly a opatření, které souvisely s ochranou obyvatelstva a národního hospodářství, a to proti možnosti využití zbraní k hromadnému ničení během ozbrojeného konfliktu.

Předposlední zásadní období v letech 1975 – 1989 je specifické tím, že civilní obrana přešla z gesce Federálního ministerstva vnitra pod Federální ministerstvo obrany. Nastala nová koncepce ochrany obyvatelstva a byl kladen cíl na legalizování činnosti civilní obrany při přírodních katastrofách, průmyslových haváriích v průběhu mírové situace. Roku 1977 se přijaly dva dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám. Konkrétně dodatkový protokol o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů z 12. 8. 1949 byl prvním dokumentem, který zmiňoval pojem civilní ochrana, který se používal v Československu od roku 1951 – 1953. Definice civilní obrany je plnění humanitárních úkolů, kdy jejím cílem bylo chránit civilní obyvatelstvo před hrozbami, odstranit účinky nepřátelských akcí, válečných konfliktů a vytvořit podmínky (například zdravotnická pomoc, hlásné služby, nouzové ubytování apod.) pro přežití obyvatelstva.

Od roku 1990 až po současnost, kdy v tomto období dochází k velkým systémovým, organizačním či legislativním změnám. Bylo důležité nastavit systém tak, aby mohl být využit i pro řešení mimořádných událostí, nejen pro válku. Po přijetí již zmíněné legislativy v roce 2000 došlo ke změně názvosloví, a to z civilní ochrany (používáno od roku 1993) na ochranu obyvatelstva. (Navrátil, 2006, Vzdělávání členů SH ČMS, ©2014)

1.2 Mimořádná událost

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému ve znění pozdějších předpisů definuje mimořádnou událost jako škodlivé působení sil a jevů, které způsobili lidé svým chováním nebo byly ovlivněny přírodními vlivy. Řadíme sem i havárie, které negativně působí na život, majetek, a dokonce i na životní prostředí, kde je potřeba zrealizovat záchranné a likvidační práce. (ČESKO, ©2010-2025)

Ochrana obyvatelstva je úzce spjata s mimořádnou událostí, protože má za úkol odstranit, snížit nebo předejít negativním účinkům mimořádné události na obyvatelstvo. Dílčí podsystémy ochrany osob před vlivem mimořádné události jsou varování, evakuace, ukrytí, nouzové přežití a další kroky, které vedou k ochraně před vznikem mimořádné události.

Je způsobena mnoha faktory, zejména pak přírodou, člověkem. Pokud nastane mimořádná událost živelnou pohromou, hovoříme například o vichřici, povodních či záplavách, sesuvech půdy, sněhové kalamitě. Může vzniknout i havárií, a to výbuchem, požárem, únikem chemických látek, které jsou života ohrožující apod. Předposlední možností vzniku mimořádné události je vlivem katastrofy, která je zapříčiněna například velkým leteckým či železniční neštěstím nebo havárií jaderných zařízení. Poslední mimořádná událost může být zapříčiněna teroristickým útokem. (Seidl, et al., 2014)

Varování

V angličtině warning. Jedná se o soubor technických a organizačních opatření, která mají zabezpečit včasné upozornění obyvatelstva, a to orgány veřejné správy na možnou nebo současnou mimořádnou událost, u které je nutná realizace opatření na ochranu obyvatelstva a případném majetku. Varování je realizováno varovným signálem, kdy následně po jeho provedení proběhne informace obyvatelstvu, že se jedná o nebezpečí a o nezbytných opatřeních k ochraně života, zdraví a majetku. (Ministerstvo vnitra, ©2025)

Ukrytí obyvatelstva

V anglickém jazyce sheltering in buildings. Jedná se o využití úkrytů nebo jiných vhodných prostor sloužící k ochraně obyvatelstva před působením světelného či tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem, dále také například proti biologickým látkám nebo tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení. K těmto cílům se používají improvizované a stálé úkryty. (Ministerstvo vnitra, ©2025)

Nouzové přežití obyvatelstva

V překladu do angličtiny emergency survival. Jde o provizorní stav přežití obyvatelstva, které byly zasaženy následky z mimořádných událostí či z krizových situací. Spadá sem hlavně opatření k nouzovému ubytování obyvatel, zásobování potravinami a pitnou vodou či energiemi. Součástí nouzového přežití je i zajištění a organizace humanitární pomoci. (Ministerstvo vnitra, ©2025)

Evakuace

Anglicky označována jako evacuation. Toto slovo pochází z latinského názvu a v českém překladu to doslovně znamená vyklizení nebo vyprázdnění. Ministerstvo vnitra (2025) evakuaci definuje jako soubor organizačních a technických opatření, které mají za úkol zaručit přesun osob, zvířat a věcných prostředků z oblastí, které jsou ohrožené mimořádnou událostí do míst, kde je zajištěno pro evakuované osoby náhradní ubytování se stravou, pro zvířata bezpečné umístění a pro věcné prostředky uskladnění.

Druhy evakuace

Samotnou evakuaci můžeme rozdělit do čtyř základních skupin, a to podle způsobu provedení, zvolené varianty, doby jejího trvání a jejího rozsahu. Tyto zmíněné základní skupiny se dále dělí na dvě podkategorie.

- Způsob provedení:
 - samovolná – obyvatelstvo se dle svého vlastního uvážení evakuuje samo, z důvodu jejich bezpečnosti,
 - řízená – evakuace obyvatelstva probíhá řízenou formou, a to příslušnými státními orgány, hasiči, Policií ČR, záchrannou službou, od samotného vyhlášení.
- Zvolená varianta:
 - přímá – je realizované bez předchozího ukrytí obyvatelstva,
 - s ukrytím – provede se po předchozím ukrytí a po následném úbytku prvotního ohrožení.
- Doba trvání:
 - krátkodobá – není potřeba, aby občané opustili dlouhodobě své obydlí, nezajišťuje se náhradní ubytování, pouze teplé nápoje či deky,
 - dlouhodobá – tady je podmínkou, že musí být pobyt mimo obydlí delší než 24 hodin, při této evakuaci je náhradní ubytování a další možné prostředky k zajištění přežití občanů. (BOZP, ©2025)

- Rozsah:

- objektová – do této kategorie evakuace řadíme obytné domy, administrativní budovy, různé provozovny apod., ze kterých evakuujeme přítomné osoby. Tato evakuace bude stěžejní pro tuto bakalářskou práci, neboť budeme evakuovat obecní úřad,
- plošná – je plánovaná a evakuují se občané z části nebo z celého zastavěného území. (Seidl, et al., 2014)

Kromě výše zmíněných skupin rozdělení a jejich podkategorií, existuje dle Seidl, et al., (2014), celá řada dalších aspektů, a to například podle druhu využívaného dopravního prostředku, rozčlenění obyvatelstva do jednotlivých kategorií apod. Na základě výše uvedených aspektů existují společné znaky evakuace, které jsou následující:

- ohrožení života a zdraví,
- změna místa pobytu osob,
- nasazení sil a prostředků složek Integrovaného záchranného systému či Civilní ochrany,
- neočekávanost a
- nepřipravenost obyvatelstva apod.

Evakuační problém

Pokud se řeší komplexní evakuace, je nutné se zabývat těmito důležitými otázkami, které se nazývají komplexně jako evakuační problém. Níže se budeme podrobněji těmito otázkami zabývat. Jedná se o tyto otázky:

- Proč evakuovat?
- Co evakuovat?
- Kolik evakuovat?
- Kdy evakuovat?
- Odkud a kam evakuovat?
- Jak a čím evakuovat?
- Jak rychle evakuovat?
- Čím evakuaci řídit?

„**Proč evakuovat?**“ tato otázka nám odpovídá na možné ohrožení, kdy je nutné vyhodnotit o jaký druh a formu ohrožení na životě, zdraví obyvatelstva, zvířat a poškození či dokonce zničení majetku se jedná. Pokud dojde k mimořádné události, která je specifikována svými rozsahy, rizika se vyhodnotí na základě rizik, které vyplývají z události. Při nutnosti evakuace se tato povinnost vztahuje na všechny obyvatelé, bez ohledu na jejich věk či postavení nebo jiná kritéria. Pokud dochází k evakuaci většího počtu osob, hrozí problém s dostatečnou kapacitou přepravních prostředků a také ke zvolení vhodného místa pro shromáždění těchto evakuovaných osob.

Jakmile si zodpovíme první otázku, následuje druhá, a to „**Co evakuovat?**“. Tato otázka nám odpoví na to, co konkrétně máme evakuovat, například osoby, zvířata, věci, kulturní památky apod. Při vyhodnocení této otázky, je samozřejmé, že upřednostníme evakuaci osob, z důvodu eliminace rizika ohrožení na jejich životě. Pokud zbývá čas a jsou evakuovány všechny osoby, je možné evakuovat zvířata a následně věci.

Pro zvolení dostatečného počtu evakuačních prostředků a zajištění dostatečné kapacity nouzového ubytování, stravy a dalších potřebných věcí k zajištění důstojných podmínek pro evakuované osoby, je nutné si odpovědět na další otázku, kterou je „**Kolik evakuovat?**“. Tato otázka je ovlivněna nejen počtem, ale i velikostí evakuovaného místa, rozsahem záchranných a evakuačních prací. Počet evakuovaných osob je úzce spjat s druhem mimořádné události nebo krizovou situací. Jako příklad složitosti případné evakuace u většího počtu osob jsou turistické nebo rekreační oblasti. Zde se v určitých časových intervalech nachází mnohem více osob, než celoročně ve skutečnosti žijí, v tomto případě může nastat problém s odpovědí na tuto otázku, protože při hlavní sezóně může dojít k přelidnění na daném území.

Další otázka v pořadí je „**Kdy evakuovat?**“. Odpověď na tuto otázku je zásadní, protože pozdní evakuace můžeme mít za následek ztráty na lidských životech, zvířatech a věcech, zatímco brzká evakuace nese s sebou následky v podobě hospodářské a finanční ztráty. Příslušný orgán, který vyhlásí evakuaci musí také zohlednit místo vzniku ohrožení, jeho zdroj, závažnost a v neposlední řadě dopad na obyvatelstvo, zvířata, věci a délku trvání.

Abychom předešli ohrožení, které vzniklo mimořádnou událostí u evakuovaných osob, zvířat a věcí, dokonce i u lidí podílejících se na řízení či koordinaci dané evakuace, musíme si stanovit „**Odkud kam evakuovat?**“. Volba vhodného místa pro nástup evakuovaných a zvolená lokalita dočasného umístění je klíčová, neboť je důležité, aby tato lokalita byla

vhodná a nedošlo k další zbytečné evakuaci. Zvolená místa je proto potřebné dopředu promyslet na základě typu evakuace.

Pro vyřešení druhu technických prostředků a způsobu přesunu pro evakuaci nám pomůže otázka „**Jak a čím evakuovat?**“. Pro případnou evakuaci se můžou použít veškeré dostupné dopravní prostředky, jen musíme rozlišovat o jakou evakuaci se jedná, a to, zda jde o plošnou nebo objektovou. Jak jsme si již dříve uvedli, při plošné evakuaci je potřeba dostatečný počet dopravních prostředků, z tohoto důvodu dochází k tomu, že občané se evakuují i sami, ať už pěšky nebo svým vlastním dopravním prostředkem. V této situaci je pak zapotřebí směřovat k cílené evakuaci a navést občany, aby využili evakuační trasy, tím se předejde vyhnutí ohroženému území. Nejvhodnějším prostředkem pro evakuaci je autobus, a to nejen kvůli větší kapacitě míst než u osobních automobilů.

Předposlední otázka zní „**Jak rychle evakuovat?**“. Odpověď na tuto otázku se odvíjí od toho, jak rychle se šíří negativní účinky mimořádné události. Dalším aspektem je druh zvoleného dopravního prostředku nebo jiného technického zařízení, dále taky stav dopravní infrastruktury, počasí apod.

V právních předpisech je zakotvena poslední otázka „**Čím evakuaci řídit?**“. Dozvíme se také, kdo evakuaci řídí. U obcí evakuaci řídí starosta, u větších měst pak primátor. Máme také pracovní komise krizového štábu a vedoucí osoby evakuačního a přijímacího střediska. Pokud je evakuace v objektech, tak si je řídí majitel, správce či velitel samotného zásahu. Při řešení evakuačního problému se dále musí řešit následující otázky:

- kdo evakuaci zabezpečí,
- jakým způsobem se bude řešit informační zabezpečení evakuace,
- řešení odborného zabezpečení evakuace,
- jakým způsobem naplánovat evakuaci a
- jak a kdy prověřit reálnost plánované evakuace. (Seidl, et al., 2014)

2 PRÁVNÍ NORMY A PŘEDPISY

Pro správnou funkčnost evakuace je potřeba, aby byla zakotvena v právních normách, či předpisech. Díky tomu je vymahatelné, aby nastavená kritéria pro evakuaci byla dodržována. Ovšem aplikace některých právních norem v praxi může omezit lidská práva a jejich svobodu. Právní normy, které se vztahují k evakuaci lze rozdělit na dvě skupiny, a to na nadnárodní právní normy a národní právní normy. Do nadnárodních právních norem spadají například normy Mezinárodního humanitárního práva, mezinárodní smlouvy, dohody a ujednání České republiky se sousedícími státy ke vzájemné spolupráci a případné pomoci a Úmluva OSN o ochraně civilního obyvatelstva. Pro naši práci se budeme podrobněji zabývat právními normami a předpisy, které jsou pro Českou republiku, tedy národní právní normy. (Kyselák, 2012, ČESKO, ©2010-2025)

V České republice je právní úprava zakotvena v několika právních předpisech, k těm nejhlavnějším řadíme tyto právní úpravy:

- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů – je zde vymezen integrovaný záchranný systém, stanoví jeho složky, jejich působnost, práva a povinnosti jak právnických, tak i fyzických osob při mimořádných událostech nebo krizových stavech.
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů – upravuje krizové situace čili jejich řešení a následnou obnovu po nich. Jsou zde zakotveny i povinnosti orgánů veřejné správy, právnických a fyzických osob.
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva – stanovuje detaily o organizaci a realizaci evakuace, a to nejen v plánování a v přípravě evakuačních opatření.

Jako další právní úpravy či dokumenty spojené s evakuací si uvedeme následující:

- Zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů – tento zákon se týká ochrany před požáry a požární bezpečnosti, které zahrnují i opatření s evakuací osob nebo majetku.
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů – slouží pro ochranu před povodněmi, a jinými mimořádnými událostmi, které souvisí s vodou.

- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů – je zde zakotvena právní úprava ochrany veřejného zdraví, které zahrnují evakuaci osob při vzniku mimořádné události ohrožující zdraví obyvatel. (ČESKO, ©2010-2025)
- Mezinárodní norma ČSN ISO 23601 Bezpečnostní identifikace – Únikové a evakuační plány – určuje pravidla pro navržení a zobrazení únikových plánů, které obsahují informace k požární bezpečnosti, úniku, evakuace. (Hasičský záchranný sbor ČR, ©2025)

Díky těmto právním úpravám lze evakuaci provést efektivně a bezpečně, kdy dochází k ochraně práv a povinností všech zúčastněných osob. Existuje daleko více právních norem, dokumentů, vyhlášek, které přímo nebo nepřímo souvisí s evakuací. V této práci byl zmíněn pouze menší výčet.

3 EVAKUACE BUDOVY – OBJEKTOVÁ EVAKUACE

Samotná objektová evakuace může mít mnoho podob realizace. V této části se budeme zabývat objektovou evakuací ve formě, kdy dochází k opuštění osob z objektu. Při této evakuaci je typickým charakteristickým znakem požární ochrana, kdy dochází k opuštění ohrožených prostor evakuovanými osobami. Tato objektová evakuace je v zásadě stejná jako pro objektovou evakuaci v oblasti ochrany obyvatelstva.

Další možností evakuace je případ, kdy lze efektivnější ochranu osob provést přemístěním do určité části budovy s využitím ochranných vlastností dané stavby, což je evakuace ve formě setrvání osob v objektu. (Folwarczny, et al., 2021, Smetana, et. al., 2010)

Pursals, et al. (2009) ve svém odborném článku uvedl, že v současné době existuje několik různých možností řešení pro evakuaci budov. Důležitým aspektem je analýza budovy a její technické řešení. Podle jeho studie je důležitým faktorem pro dosažení minimální doby evakuace rozložení evakuovaných osob k různým evakuačním východům. Ve své práci použil grafické postupy, které aplikoval na optimalizaci evakuace osob v uzavřeném prostoru. Při modelování pohybu osob v objektu se bere v potaz rychlost a toky pohybu. Ohledy se berou na možná zpoždění se začátkem vyhlášené evakuace. Evakuované osoby musí mít možnost rychlé a bezpečné evakuace před jakoukoliv vzniklou mimořádnou událostí. Tvrdí, že evakuace osob je jeden z nejdůležitějších aspektů bezpečnosti budovy. Obecně se budovy berou jako bezpečné, když jsou postaveny podle určených postupů, jsou dodrženy předpisy pro výstavbu a zásady proti požáru. V předpisech najdeme stanoviska pro rozměry evakuačních prvků, a to minimální šířku a maximální délku evakuačních cest. Pro řešení problému evakuace osob z budovy, je nutné hodnotit kvantitativní aspekty. Nezbytností je znalost pohybu osob v prostoru. V posledních letech se ve velkém využívají simulace.

3.1 Nejvýznamnější faktory ovlivňující evakuaci osob při požárech

Při požárech ve stavebních objektech dochází k ohrožení osob, majetku a zasahujících hasičských jednotek, které jsou doprovázeny několika jevy. Mezi hlavní druhy ohrožení si uvedeme zplodiny hoření, nedostatek kyslíku, plamen, teplo, toxické mraky, kolektivní nekontrolovatelné reakce osob a další aspekty, které ovlivňují osoby při hledání evakuačního východu. (Pursals, et. al., 2009, Folwarczny, et al., 2021)

Zplodiny hoření jsou nejčastější příčinou úmrtí osob při požáru s následným uhořením oběti. Složení spalin a jaké je jejich množství ovlivňuje chemická skladba hořlaviny a také druh a množství oxidačního prostředku. Většina látek vznikajících při požáru je toxická a má řadu negativních důsledků na lidský organismus. Můžeme si uvést například organické či anorganické hořlaviny, které se převážně skládají z uhlíku, vodíku, síry, fosforu a dusíku. Spaliny pak obsahují oxidy, zejména pak uhličitý, uhelnatý, siřičitý, fosforečný, fosfority a dále také vodu. Dále ke zplodinám hoření patří drobné částice uhlíku, dehtu, které se šíří do okolí ve tvorbě kouře. Čím více je pevných částic a jsou velmi jemné, tím více dochází ke dráždění dýchacích cest a zraku, je snížena viditelnost v objektu. Samozřejmě, že hustota kouře a množství částic se odvíjí na druhu hořícího materiálu. Abychom dosáhli spolehlivé úrovně viditelnosti, je nutné zředit tyto horké kouřové plyny čistým vzduchem.

Nedostatek kyslíku je dopad probíhající oxidační reakce v prostoru, kde vznikl požár a dochází k postupnému snižování a následnému nedostatku kyslíku. Pokud dojde ke snížení kyslíku v objektu, dochází k dechovým potížím a krev není dostatečně okysličená. Důsledkem toho přestávají mít postižené osoby schopnost samostatného logického uvažování v zasaženém objektu.

Podstatou projevu hořlavých plynů v objektu je **plamen**. Jestliže je nedostatek kyslíku v prostorách, kde došlo k požáru, uvolňují se hořlavé plyny, ale jejich realizace je mimo tento prostor. Samotný plamen může přenést tok plynů do značné vzdálenosti od ohniska požáru, a tak následně může ohrozit osoby nebo dokonce zapříčinit vznícení hořlavých materiálů.

Při požáru vzniká **teplo**, kdy tato teplota může dosáhnout hodnot 1000 °C i vyšších. Pokud je požár plně rozvinut, jeho teplota přesáhne 500 °C. Snesitelná nejvyšší teplota vzduchu pro lidský organismus, je závislá na nasycenosti vzduchu vodními parami a na délce jeho působení. (Folwarczny, et al., 2021)

3.2 Primární faktory ovlivňující evakuaci osob

K základním faktorům, které ovlivňují tuto evakuaci patří zejména psychický a fyzický stav ohrožených osob, dále také typ výroby a provozů či samotné stavební řešení prostoru. **Psychický stav** je jeden z primárních faktorů, které ovlivňují evakuaci. Je významně ovlivněn situací, zda se osoby nacházejí v místnosti, kde vzniká požár, a mohou od něj utéct, nebo jsou nuceny se přiblížit ke zdroji kvůli nutnému úniku z daného prostoru. Jestliže je situace, kdy je jediná úniková cesta směrem k samotnému požáru a je znečištěná, pak může

dojít k situaci, že se osoby rozhodnou neuniknout, ale vyčkat na místě a záchranu. Pokud dojde ke strategii posečkání na místě, je potřeba zajistit přijatelné podmínky, aby evakuované osoby neutíkaly a zároveň netrpěly vlivem požáru. Ovšem existuje i opačný případ, kdy se osoba cítí relativně v bezpečí a bude se pokoušet riskovat průchodem nebezpečnými prostorami, pokud se do jejich úkrytu dostanou zplodiny hoření nebo teplo. Pokud osoby nemají pocit možnosti záchranu nebo bezpečí, dochází ke vzniku paniky. Tato panika se může zvýšit i neznalostí únikových cest, dispozičním řešením budovy, protipožárním zabezpečením apod. V objektech, kde je větší hustota osob, stoupá riziko paniky, neboť může dojít k přehlcení únikových cest. Pokud se osoby evakuují směrem od požáru, panika nevzniká, ale nesmí dojít k zastavení proudu lidí při evakuaci.

Další vliv na průběh evakuace požárem zasažené budovy má fyzický stav evakuovaných osob. U osob ve věku 20 až 40 let je mnohem jednodušší. Naopak osoby v nižším věku jak 20 let mají tendenci tuto situaci zlehčovat. U osob starší 40 let se obtížnost pohybu zvyšuje. Samozřejmě jiná situace nastává u osob se sníženou pohybovou schopností nebo neschopných samostatného pohybu. Nejenom že mají nižší fyzickou zdatnost, ale u nich nastane dříve pocit strachu, jsou nerozhodní. Dojde k fyzické, ale i k psychické imobilitě.

Druh výroby a provozu značně ovlivňuje ochranu osob před účinky požáru ze dvou hledisek. První hledisko je charakter hořlavých látek a druhé je pravděpodobnost vzniku a následné šíření požáru. Pokud je v zasaženém objektu látka, která snadno šíří požár, tak je jasné, že osoby jsou vystaveny účinkům požáru mnohem dříve než v prostoru, kde tyto látky nejsou. Proto je v případě některých druhů provozu nutná okamžitá evakuace osob.

Posledním faktorem je **stavební řešení** objektu, které ovlivňuje ochranu osob. Mluvíme hlavně o vhodném řešení a umístění únikových cest. Únikové cesty, které jsou dobře značené a jsou umístěny na výrazných místech mají pozitivní vliv na psychiku evakuovaných osob. Šíření plamene a účinky tepla při požáru ovlivní stavební konstrukce objektu. Proto se objekt v prvé řadě člení do požárních úseků, to má za následek vytváření částečných nebo zcela chráněných prostor ve stavební objektu. V úseku nebo prostoru, kde došlo k požáru jsou osoby chráněny pouze výjimečně a je patrné, že únikové cesty budou nechráněné. Z tohoto důvodu je bezpečná doba na těchto únikových cestách krátká, hlavně tam, kde je riziko rychlého šíření požáru. Dále je nutné kvalitní osvětlení a větrání únikových cest, protože pokud je nedostatečné osvětlení nebo větrání, dochází ke zvýšení strachu, panice, a tak se stává evakuace obtížnější. (Folwarczny, et al., 2021)

3.3 Doba evakuace

Základním faktorem pro vyhodnocení bezpečné evakuace je předpověď pohybu osob. Musíme rozlišit dobu pohybu v objektu a celkovou potřebnou dobu pro evakuaci z objektu RSET. Za bezpečnou evakuaci můžeme považovat situaci, kdy doba pro evakuaci osob je menší nebo rovna dostupné době pro evakuaci ASET. Perioda pro nutnou evakuaci osob RSET se skládá s několika časových intervalů v minutách:

$$RSET = t_d + t_v + t_r + t_z + t_u \quad (1)$$

- t_d doba vzniku do detekce požáru,
- t_v doba od detekce požáru do vyhlášení,
- t_r doba od vyhlášení evakuace do rozhodnutí osob k jejímu zahájení,
- t_z doba od rozhodnutí k zahájení evakuace do vlastního zahájení evakuace,
- t_u předpokládaná doba evakuace.

Časový úsek od vzniku požáru po jeho následnou detekci, závisí na vybavení objektu požárně bezpečnostními prvky, stavební konstrukcí objektu, jak je objekt obsazen osobami a další. Tato doba se pohybuje v řádech sekund až hodin.

Doba od detekce požáru po vyhlášení evakuace je ovlivněna technickým provedením požárně bezpečnostních zařízení, jeho managementem a také na reakci osob.

Časová prodleva v době evakuace je představována jako doba od vyhlášení do jejího zahájení. V tomto časovém úseku je zahrnut rozhodovací proces, který se skládá z vnímání a interpretace varování a doby do zahájení samotné evakuace. Vnímání se bere jako čas, při kterém osoby zaregistrují varovný signál. Varování je pak chápáno jako čas, kdy osoby vyhodnocují závažnost varování a dochází k rozhodnutí, zjišťování dalších potřebných informací.

Předpokládaná doba evakuace je pak časový úsek, kdy se osoby v objektu přesouvají na volné prostranství nebo na jiné bezpečné území.

Dobu od vyhlášení do zahájení evakuace (t_{rz}), lze vyjádřit jakou součet doby od vyhlášení evakuace do rozhodnutí osob k jejímu samotnému zahájení (t_r) s dobou rozhodnutí k zahájení evakuace do vlastního zahájení evakuace (t_z). Uvedenou dobu značně ovlivňuje charakteristika stavby a osob. Můžeme si to uvést na příkladu administrativní budovy a bytové jednotky. Jak nám je nejspíše jasné, rychlost reakce osob v administrativní budově

je rychlejší než v bytovém objektu, protože osoby v bytovém objektu nejsou neustále v bdělém stavu, nejsou oblečeny tak, aby se mohly ihned evakuovat apod. K nejzásadnějším rysům, které ovlivňují čas od vyhlášení evakuace do jejího zahájení můžeme uvést pár následujících znaků.

3.3.1 Způsob vyhlášení požárního poplachu

V budovách, kde je nainstalována elektrická požární signalizace, se požární poplach vyhlásí zpravidla technickým zařízením. K nejefektivnějším formám vyhlášení požárního poplachu řadíme dobře slyšitelnou varovnou zprávu, která je vysílána zařízením domácího rozhlasu nebo zprávou vysílanou na uzavřeném televizním obvodu. Varovné signály šířené jsou méně efektivní, neboť je zapotřebí delšího časového úseku k vyhodnocení a shromáždění informací o vzniklé situaci.

3.3.2 Dispoziční řešení stavby

Orientace osob je ovlivněna přehledným a jednoduchým dispozičním řešením budovy, ať už u jednotlivých podlaží nebo budovy jako celku, neboť toto řešení ovlivňuje orientaci v prostoru a nalezení únikové cesty.

3.3.3 Výcvik

Osoby, které jsou po výcviku se zaměřením na bezprostřední reakci na varovný signál, mají do velké míry ovlivněnou rozhodovací schopnost. Bohužel cvičné požární poplachy jsou aplikovány pouze na některé druhy objektů nebo činností.

3.3.4 Obeznamení s budovou a zodpovědnost

Osoby, které objekt dobře znají a jsou schopné dobré orientace v něm, podstatně rychleji reagují na podnět varovného signálu. Samozřejmě v objektech, ke kterým mají osoby vlastnický vztah, přistupují k ohrožujícím situacím mnohem zodpovědněji než v případech, kdy jsou ve veřejných budovách. (Folwarczny, et al., 2021)

3.4 Metody výpočtu evakuační doby

Důležitý prvek pro výpočet evakuační doby je plánování požární bezpečnosti. Je mnoho metod, jak tuto dobu vypočítat, kdy každá z nich má svá specifika a určitá omezení. Nejvíce se používají metody normativní nebo empirické.

3.4.1 Normativní

Norma ČSN 73 0802 stanovuje specifikace na požární bezpečnost staveb a obsahuje výčet postupů pro výpočet evakuační doby. Tento výpočet je založen na empirických vztazích a bere v potaz hlediska, jako je počet osob, šířka a délka únikových cest, typ budovy a další.

Kromě výše zmíněné normy je řada dalších norem a předpisů, které obsahují danou problematiku, a to problematiku evakuace a jsou zde i specifické metody výpočtu pro speciální typ budov, jako jsou například nemocnice, školy apod.

3.4.2 Empirické

Metoda měřením a pozorováním je realizována v reálném provedení evakuačního cvičení a poznačení času, který byl potřebný k evakuaci. Tato metoda je nejpřesnější, ovšem je velmi systémově náročná.

Analýzou historických dat můžeme v některých případech využít data z minulých evakuací a díky tomu můžeme odhadnout evakuační dobu, za předpokladu, že využijeme historická data například z jiných budov, ale stejného typu. Jak je nejspíše patrné, tato metoda je méně přesná než výše zmíněná metoda.

3.4.3 Modelování

Počítačové modely – v dnešní době je více populární používat počítačové modely, díky kterým můžeme provést simulaci osob v budově, která nám umožňuje detailnější analýzu probíhající evakuace. V modelech se zohledňují různé faktory, a to zejména chování osob, hustota davu, geometrie budovy apod.

Agent-based modely – díky tomuto modelu můžeme detailněji pochopit dynamiku davu a určit kritická místa v budově. Modely nám simulují chování jednotlivců a jejich interakci s prostředím. (Cuesta et al., 2016)

3.5 Druhy únikových cest

Jako úniková cesta se bere komunikace v objektu nebo na objektu, která poskytuje bezpečnou evakuaci osob z prostoru ohroženého požárem nebo z jeho části na volné prostranství. Podle úrovně ochrany, kterou úniková cesta poskytuje evakuovaným osobám, rozlišujeme 3 typy. V mimořádných případech můžeme za únikovou cestu považovat i evakuační výtah.

Nechráněná – jedná se o trvale volný komunikační prostor, který je situován k východu na volné prostranství nebo chráněné únikové cesty z hlediska posuzovaného požárního úseku.

Částečně chráněná – trvale volná komunikace nebo komunikační prostor, s možností volného pohybu bez překážek směrem k východu do volného prostranství či únikové cesty, která je například bez požárního rizika.

Chráněná – tato úniková cesta je definována jako trvale volný komunikační prostor, který vede k východu na volné prostranství, je chráněn vůči účinkům požáru, jako jsou například zplodiny hoření nebo teplota.

Samozřejmě kromě dostatečné kapacity únikových cest pro evakuaci většího počtu osob je v objektu ohroženém požárem nutné mít i některé další náhradní únikové možnosti. Máme na mysli možnost úniku osob mimořádným způsobem, jako je například použití únikových a pomocných žebříků, skluzné tyče či okna. Musíme mít na mysli, že tato náhradní úniková možnost se ovšem nepovažuje za únikovou cestu.

Definicí volného prostranství pro naše účely evakuace se považuje prostranství mimo požárem napadený objekt, je zde možnost volného a bezpečného pohybu osob směrem od postiženého objektu. (Folwarczny, et al., 2021)

3.6 Zásady pro navržení evakuačních tras a východů

Pro navržení evakuační trasy a východů, je zapotřebí postupovat podle těchto obecných zásad:

- **Dostatečná kapacita** pro evakuované osoby v objektu.
- **Krátké a přehledné trasy** s co nejmenším počtem odboček či křížení, pro jejich jednoduchost.
- **Srozumitelné značení** a dostatečně viditelné, za pomoci bezpečnostních značek a piktogramů.
- **Osvětlení**, které i v případě výpadku proudu bude dostatečné.
- **Bezpečnost** z hlediska evakuačních tras a východů, nesmí být blokovány překážkami a musí se udržovat v bezpečném stavu.

Do specifických požadavků pro evakuační trasy a východy řadíme následující:

- **Šířka únikové cesty**, a to v závislosti na počtu osob v objektu a typu budovy.
- **Četnost a umístění východů** musí korespondovat s platnými normami a předpisy.
- **Typy východů**, zde máme na mysli dveře či speciální únikové otvory.
- **Schodiště** je navrženo tak, aby bylo bezpečné pro rychlou evakuaci osob.
- **Chodby** musí být opět dostatečně široké a volné, bez překážek, aby byl možný neomezený pohyb osob.
- **Výtahy** se nepoužívají k evakuaci, pouze s výjimkou speciálních evakuačních výtahů.

Mezi další doporučení řadíme **pravidelné kontroly**, kdy se kontrolují evakuační trasy a východy a odstraňují se případné nedostatky. Vhodné je pravidelné cvičení, z důvodu seznámení osob s evakuačními postupy a trasami.

Pro tvorbu evakuačních tras a východů je nezbytné dodržovat platné normy a předpisy a to ČSN 73 0802 Požární bezpečnost staveb – Nevýbušné provozy, ČSN 73 0804 Požární bezpečnost staveb – Výrobní a skladovací prostory, ČSN 73 0833 Požární bezpečnost staveb – Budovy pro bydlení a ubytování a vyhlášku č. 246/2001 Sb., o požární prevenci.

Nesmíme zapomenout, že navržení evakuačních tras a východů se bere jako komplexní úkol, který je vyhotoven odborníkem na požární bezpečnost, neboť bezpečnost je na prvním místě a musí se tedy dodržovat všechny již zmíněné platné normy a předpisy. (ScienceDirect, ©2020)

3.6.1 Evakuační osvětlení

Jeho úkolem je bezpečná orientace a pohyb osob v budově, i když je tma nebo zakouřené prostředí, kvůli bezpečné a rychlé evakuaci. Důležitým aspektem osvětlení je, aby označovalo únikovou cestu i v případě, kdy nastane výpadek elektrické energie. Díky osvětlení evakuační trasy jsou osoby v objektu schopné rychlého a efektivního opuštění budovy, snižuje riziko případné paniky a zmatku, které by nastaly při nečekaném výpadku osvětlení. Jeho intenzita musí být dostatečná, kvůli dobré orientaci a pohybu osob. Světlo se rozkládá rovnoměrně v blízkosti schodišť, křížení chodeb, k místům první pomoci, hasících přístrojů v blízkosti hlásičů, až k prostoru nouzového východu, aby nebyla tmavá místa. Doba svícení by měla být minimálně hodinu, kvůli bezpečné evakuaci osob z budovy. Je

velmi důležité, aby se prováděla pravidelná kontrola a údržba nouzového osvětlení. Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí a vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, udávají technické požadavky na evakuační osvětlení. Pro navrhování, instalaci a údržbu je tedy nutné dodržovat tyto normy a předpisy. (Elektroprumysl, ©2024)



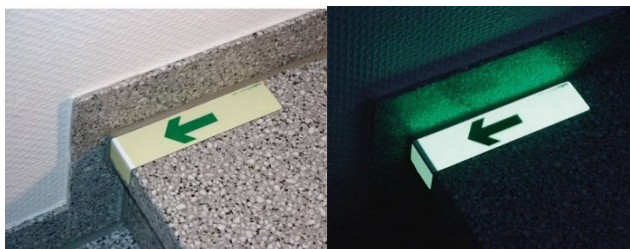
Obrázek 1 Evakuační osvětlení

(zdroj: Bozp Magazín, ©2024)

3.6.2 Značení únikových cest

Abychom zajistili bezpečnou a rychlou evakuaci osob, pokud nastane požár, či jiné nebezpečí, je velmi zásadní nejen evakuační osvětlení, ale i značení únikových cest. Pokud je označení správné, osoby se lépe orientují v dané budově a nachází mnohem lépe nejbližší možný únikový východ. Jak už tedy víme, základem pro značení únikových cest je jejich srozumitelnost a jednoznačnost pro všechny osoby, i bez ohledu na jejich věk nebo jazykové dovednosti. Z tohoto důvodu se používají mezinárodní piktogramy, které se snadno poznají.

Značky musí být dobře viditelné i v případech kouře, tmy nebo výpadku elektrické energie. Z tohoto důvodu se používají fotoluminiscenční materiály, protože svítí ve tmě. Jejich umístění je na místech snadné viditelnosti a musí navádět k nejbližšímu nacházejícímu nouzovému východu. Proto se značky umisťují na strategická místa, jako jsou dveře, schodiště či místa, kde se kříží chodby. (Bozp Magazín, ©2020)



Obrázek 2 Směrové fotoluminiscenční šipky

(zdroj: Smaltovňa Mišík, ©2024)

Směrové značky – většinou jde o zelené tabulky s bílou šipkou a piktogramem běžícího člověka s opatřeným nápisem „Exit“. Za úkol mají určovat směr k nejbližšímu únikovému východu. Mají také doplňkovou funkci u hlavního značení, neboť upřesňují směr úniku před nebezpečím. Je tedy nezbytné provádět pravidelnou kontrolu tohoto značení, jak kontrolu stavu svítivosti, tak umístění. (Bozp Magazín, ©2020)

Značení únikových cest má své normy a předpisy, podle kterých je nutné si řídit. Máme na mysli nařízení vlády č. 375/2017 Sb., o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů, vyhlášku č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ČSN ISO 7010 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Registrované bezpečnostní a nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí.

4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ EVAKUACI

Evakuaci ovlivňuje řada faktorů, které si pro naše účely rozdělíme do čtyřech skupin a blíže si je rozebereme.

4.1 Faktory spojené s budovou

- Typ budovy – každý typ má svoje vlastnosti, které ovlivňují evakuaci, například evakuace administrativní budovy bude rozdílná od evakuace nemocnice či velkého nákupního centra.
- Velikost a uspořádání budovy – vnitřní uspořádání a velikost budovy má vliv na délku a účinnost evakuace. Pokud je budova příliš rozlehlá, má mnoho chodeb a pater, může dojít ke komplikacím při evakuaci.
- Počet podlaží – budovy s více podlažími mají určitá specifika, která je nutná dodržovat při evakuaci, aby nedošlo k přeplnění chodeb a schodišť.
- Kapacita budovy – jde o počet osob, které se nacházejí v budově, což je zásadní faktor pro plánování evakuace, protože je nutné mít dostatečnou kapacitu evakuačních cest a východů.
- Stavební materiál – použitý materiál při stavbě budovy zásadně ovlivňuje její vlastnosti, hlavně při rychlosti šíření ohně či kouře, a to vše přímo ovlivňuje evakuaci.
- Evakuační budovy a východy – pro efektivní evakuaci je zásadní dostatečné množství, šíře a vhodné umístění evakuačních cest a východů. Samozřejmostí je i kvalitní značení a osvětlení.
- Technické systémy – zde máme na mysli funkčnost požárních hlásičů, sprinklerů a další technické systémy, které mají za následek včasnou evakuaci.

4.2 Faktory spojené s osobami

- Počet osob – náročnost evakuace je ovlivněna celkovým počtem osob v objektu, také jejich rozmístěním.
- Věk a jejich fyzická kondice – tento aspekt, i když to asi není na první pohled patrné, hraje významnou roli, neboť věk a kondice ovlivňuje rychlost osob při

evakuaci. Děti, osoby s omezenou pohyblivostí a starší lidé, potřebují na evakuaci více času a asistenci od ostatních.

- Chování a reakce – jak se každý jednotlivec zachová při krizové situaci je velmi těžko předvídatelné, protože panika, stres a dezorientace v prostoru může evakuaci dost ztížit.
- Informovanost a znalosti – pro rychlou a efektivní evakuaci je důležité, aby osoby znaly evakuační postupy a znaly únikové cesty.

4.3 Vnější faktory

- Denní doba – pokud bude evakuace probíhat v noci, může být více složitá, neboť je snižena viditelnost.
- Počasí – počasí může evakuaci ztížit, například při extrémních povětrnostních podmínkách, jako je silný vítr, hustý déšť.
- Dopravní situace – pokud proběhne evakuace do venkovního prostoru, je nezbytné, aby se zajistil hladký odjezd evakuovaných osob a byla zajištěna plynulá koordinace s dopravními prostředky.

5 EVAKUAČNÍ PLÁN

Jde o základní dokument, který určuje postup a pravidla pro evakuaci osob, zvířat a majetku z prostoru, při mimořádné události, máme na mysli například požár, povodně či jiné havárie. Cílem evakuačního plánu je zajistit rychlou a bezpečnou evakuaci osob z daného objektu. Evakuační plán je povinný a řídí se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, dle § 102 tohoto zákona. Součástí evakuačního plánu musí být znázornění únikových cest, ale i stanovení úkolů a odpovědnosti osob, která evakuaci řídí a provádí na ní dozor.

Nesmíme opomenout, že existuje i požární evakuační plán, který je součástí podkladů požární ochrany a vychází z vyhlášky č. 246/2001 Sb., o požární prevenci, dle § 33 této vyhlášky. (BOZP, ©2025, ČESKO, ©2010-2025)

5.1 Grafické znázornění evakuačního plánu

Klíčovou součástí pro efektivní evakuační plán je jeho grafické znázornění. Úkolem je vizuálně představit únikové cesty a postupy k bezpečné evakuaci osob z budovy, pokud nastane nebezpečí, ať už požár nebo jiná mimořádná událost. Jeho správné umístění zásadně urychlí a usnadní evakuaci.

Důležitý aspekt při tvorbě grafického znázornění evakuačního plánu je přehlednost, jednoznačnost pro všechny osoby, aktualizace plánu v pravidelných frekvencích, tak aby odpovídal stavu budovy a v neposlední řadě konzultace s odborníky na požární bezpečnost a evakuaci. (Snystavba, ©2025)

5.1.1 Základní prvky

Půdorys budovy – každý evakuační plán se skládá z půdorysu každého samostatného podlaží, kde jsou vyznačeny jednotlivé místnosti, chodby, schodiště a další prostory.

Únikové cesty – na půdorysu budovy najdeme jasně vyznačené únikové cesty, které nás dovedou k východům, díky kterým opustíme budovu. Únikové cesty jsou označeny pomocí šipek nebo jiných grafických symbolů, která nám nepodmíněčně určují, jakým směrem se evakuovat.

Východy – často jsou označovány jako zelený piktogram s běžící osobou.



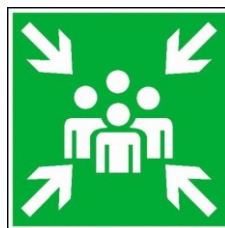
Obrázek 3 Únikový východ

(zdroj: BOZP, ©2025)

Obrázek 4 Označení únikových východů vlevo, vpravo, dolů

(zdroj: Civop, ©2025)

Místa shromažďování – součástí evakuačního plánu je informace o místech, kde se mají evakuované osoby shromažďovat po opuštění budovy. Místa jsou na plánu vyznačena a popsána. Jde tedy o bezpečný prostor mimo budovu.



Obrázek 5 Shromaždiště

(zdroj: Bozp Magazín, ©2024)

Bezpečnostní značky – tyto značky mají za úkol informovat osoby, kde se nachází hasící přístroje, hydranty, lékárničky a další důležité předměty.

Legenda – vysvětluje význam každého grafického symbolu a značky, který je uveden v plánu.

Orientace plánu – plán je vytvořen tak, aby se v něm evakuované osoby dobře vyznaly a mohly ho snadno porovnat s reálným prostředím.

Umístění evakuačního plánu – jsou umístěny na snadno dostupném a viditelném místě, zejména u hlavních vchodů budovy, na chodbách či jiném frekventovaném místě. (Snystavba, ©2025)

5.2 Popis postupu evakuace

Součástí evakuačního plánu je i popis, jak postupovat během evakuace. Sděluje instrukce všem osobám, které se nachází v budově, jak se mají zachovat ve stavu nebezpečí a jak se bezpečně přesunout do stanoveného prostoru mimo ohrožení. Postup pro evakuaci musí být jasný, stručný a jednoduše zapamatovatelný. Obecný postup evakuace je následující.

1. Zaznamenání signálu – při požáru nebo jiné mimořádné události, je důležité zaregistrovat signál, který nám ohlašuje evakuaci. Zmíněný signál je brán jako požární poplach, verbální pokyn nebo jiný případný dohodnutý signál.
2. Zachování klidu – jakmile je zaznamenán signál, je velmi důležité zachovat klid a nepanikařit, protože panika vede k chaotickému vzorci chování a stěžuje samotnou evakuaci.
3. Orientace – při zachování klidu, je důležité se zorientovat a uvědomit si, kde se nacházíme a kde nalezneme nejbližší únikovou cestu. Pokud si nejsme jistí, využijeme evakuační plán, který je umístěn na viditelných a snadno dostupných místech.
4. Následování značení – postupujeme po vyznačených únikových cestách, které se značí bezpečnostními značkami a piktogramy.
5. Nepoužívat výtah – při evakuaci je zakázáno použít výtah, ale v případě, kdy je označen jako evakuační, lze jej použít. Vždy je ovšem doporučeno raději využít k evakuaci schodiště nebo jiné tomu určené únikové cesty.



Obrázek 6 Výtah nesloužící k evakuaci (vlevo), Evakuační výtah (vpravo)

(zdroj: Bozp Magazin, ©2024)

6. Pomoc ostatním – pokud nám to situace dovolí, pomáháme v průběhu evakuace i ostatním osobám, které se nachází v nesnázích.
7. Shromáždění na stanoveném místě – evakuované osoby opouští budovy a schází se na místě tomu určeném, které je vyznačené na evakuačním plánu a nazývá se shromaždiště.
8. Kontrola osob – jakmile se osoby dostaví na shromaždiště, je potřeba provést kontrolu přítomných osob, aby se zjistilo, že nikdo nezůstal v budově.
9. Informování odpovědných osob – podat hlášení odpovědným osobám o průběhu evakuace a případných vzniklých problémech.
10. Řídit se pokyny – v průběhu evakuace se osoby řídí pokyny pověřené osoby a záchranných složek.

Výše zmíněný postup evakuace je obecný a je nutné se řídit pokyny, které jsou uvedeny v evakuačním plánu pro konkrétní budovu.

Pokud se jedná o specifické budovy, existují specifické pokyny, které se liší podle typu budovy, charakteru vzniklého nebezpečí apod. I tyto pokyny jsou součástí evakuačního plánu, jako obecný postup. (Bozp Magazin, ©2024, Manutan magazin, ©2024)

5.3 Požární evakuační plán

Každý požární evakuační plán musí obsahovat textovou, ale i grafickou část, jejímž obsahem jsou následující informace.

- Popis objektu – stručně charakterizovat budovu či objekt, pro který je plán vytvořen.
- Organizace evakuace – určit osoby, které jsou zodpovědné za organizování a řízení dané evakuace, dále jejich úkoly a kontaktní údaje.

- Evakuační trasy – důkladné vyznačení únikových cest včetně východů z budovy a znázornění shromaždiště. Tyto trasy musí být logické, zřetelné a lehce průchodné.
- Postup evakuace – důkladná zpráva postupu evakuace, návody pro různorodé situace, jako je například požár, kouř.
- Způsoby varování – jak budou osoby v budově či objektu varovány o požáru či jiné vzniklé mimořádné události, hovoříme o požárních hlásičích, sirénách nebo o verbálních pokynech.
- Shromaždiště – stanovení místa, kam se evakuované osoby budou shlukovat při evakuaci, kvůli kontrole a zajištění bezpečnosti všech osob.
- Zvláštní postupy – určení kroků pro evakuaci osob, které mají omezenou schopnost pohybu a orientace, dětí.
- Pravidelné školení – je zapotřebí i pravidelné školení zaměstnanců a ostatních osob o způsobu evakuace a jak se chovat při požáru.

Požární evakuační plán vypracovává provozovatel, který je zodpovědný za daný objekt nebo zaměstnavatel. Musí být vyhotoven odborně způsobilou osobou, kterou je ve většině případů požární technik, ale také osoba s příslušným vzděláním. (Manutan magazin, ©2024)

Grafické znázornění požárního evakuačního plánu se zpracovává jako mapa s nákresem dílčích pater celého objektu. Je důležité, aby byly vyznačeny únikové cesty a jakým směrem se k ní dostaneme. Dále musí obsahovat fakta a znázornění polohy, kde se pozorovatel v danou chvíli nachází. Důležitým údajem je vyznačení míst, kde se nachází hasicí přístroje, pokyny pro případ havárie nebo požáru. (BOZP, ©2016)



Obrázek 7 Požární evakuační plán

(zdroj: BOZP, ©2016)

Požární evakuační plán je důležitý, neboť zajišťuje bezpečnost, kdy pomáhá k rychlé a bezpečné evakuaci osob z objektu. Minimalizuje škody na majetku nebo životním prostředí. Dále snižuje riziko zraněných osob nebo dokonce jejich úmrtí, pokud dojde k požáru nebo k mimořádné události. A v neposlední řadě je v určitých případech zhotovení požárního evakuačního plánu nařízeno zákonem. Zásadní nezbytnosti na vybavení objektu právnických a fyzických osob nástroji požární ochrany je zakotveno ve vyhlášce č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), kde se uvádí množství a druhy hasících nebo osobních ochranných prostředků. (ČESKO, ©2010-2025, BOZP, ©2016)

5.3.1 Jak se ohlašuje nebezpečí a evakuace při požáru

Jakákoli osob, která zaznamená kouř nebo oheň, zmáčkne tlačítko požárního poplachu, které aktivuje alarm nebo začne křičet slovo „Hoří!“, zároveň upozorní hasiče na lince 150, kdy sdělí operátorovi nejvíce podrobností ke vzniklé události. Operátor potřebuje vědět tyto základní informace:

- jméno a příjmení ohlašovatele,
- adresu, kde hoří (vznik události),
- rozsah požáru, co se stalo,
- telefonní číslo na oznamovatele v případě potřeby zjištění dalších dodatečných informací.

V průběhu hovoru či po ukončení je potřeba zavřít okna, kvůli proudění vzduchu, který podporuje hoření. Je potřeba vypojit ze sítě veškeré elektrospotřebiče, kromě lednice a mrazáku. Uzavřít veškeré uzávěry plynu a vody. Pro jednodušší orientaci hasičů, je dobré ponechat rozsvícená světla. Řídit se pokyny požární hlídky, která má na starosti evakuaci. Člen hlídky má za úkol zkontrolovat, zda při evakuaci opustily všechny osoby budovu. Kontrolu provede podle seznamu osob na shromaždišti, které byly v budově aktuálně přítomny, nebo provede fyzickou kontrolu budovy. Pokud nastane situace, že někdo chybí, je potřeba zjistit co nejvíce údajů o chybějící osobě a neprodleně po příjezdu záchranných složek nahlásit, jak vypadá, zda nemá zdravotní omezení a kde se má pravděpodobně nacházet. (Bozp Magazin, ©2024)

Mezi základní a důležité zásady v průběhu evakuace je potřeba zachovat klid a nepanikařit, řídit se pokyny odpovědných osob, dodržovat stanovené evakuační trasy.

Evakuované osoby by si měly navzájem pomáhat, nezdržovat se na místě a nebrat s sebou nadbytečné věci.

Pro přípravu a prevenci je důležité pravidelné seznamování s evakuačním plánem, podvědomí o únikových cestách a shromaždištích, mít evakuační zavazadlo (opatřeno štítkem se jménem a adresou vlastníka, je to kufr nebo batoh s maximální vahou pro dospělého člověka 25 kg a pro dítě do 10 kg, obsahem jsou trvanlivé potraviny a tekutiny, hrnek, miska, příbor, nezbytná věc jsou léky, lékárnička a hygienické potřeby, oblečení, boty, spacák, osobní doklady, nabíječka k mobilu, pokud máme domácího mazlíčka, tak připravené krmivo pro něj), pravidelná účast na cvičné evakuaci. (Manutan magazín, ©2024, Stacimalo, ©2025)

6 KRIZOVÉ STAVY

Krizová situace je stav, při které dochází k ohrožení životů, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a to ve značném rozsahu a je potřeba, aby se zavedlo mimořádné opatření. V České republice je několik druhů krizových stavů, liší se od sebe rozsahem ohrožení a pravomocemi orgánů, které je mají právo vyhlásit.

Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení máme tyto tři stavy:

- **Nebezpečí** – vyhláší ho hejtmani krajů nebo primátor hl. m. Prahy. Tento stav se využívá jako opatření, pokud síla ohrožení není v značném rozsahu a nebylo možné ho odvrátit klasickou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek IZS či subjekty kritické infrastruktury, zejména u ohrožení života, zdraví a majetku při vzniklých průmyslových a ekologických katastrofách nebo živelních pohromách. Lze ho vyhlásit na 30 dní, ale může být prodloužen se souhlasem Vlády ČR.
- **Nouzový** – je vyhlášen Vládou ČR po celém území státu. Může být aplikován pouze na část území, a to v případě živelních pohrom, ekologických a průmyslových havárií, nehod, a to v případě, kdy dochází ve značném rozsahu k ohrožení na životech, zdraví občanů nebo na majetkových hodnotách. V nouzovém stavu má vláda pravomoci, jako jsou například omezování pohybu osob a dopravy (v roce 2020 v období Covidu), může nařídit evakuaci, omezit právo shromažďování apod. Délka nouzového stavu je 30 dní, ale může být prodloužena pouze se souhlasem Poslanecké sněmovny ČR.
- **Ohrožení státu** – pravomoc vyhlášení stavu ohrožení státu má Parlament ČR, a to pro území celé republiky za předpokladu bezprostředního ohrožení svrchovanosti, územní celistvosti nebo demokratických základů. Parlament ČR má pravomoci přijmout mimořádná opatření, a to v podobě omezení základních lidských práv a svobod, nařídit mobilizaci nebo omezit či zakázat dodávky energie, vody a potravin. Stav ohrožení státu může trvat nejdéle 30 dní a opět stejně jako nouzový stav může být prodloužen na základě schválení Poslanecké sněmovny ČR.

Podle zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR:

- **Válečný** – opět tento stav vyhláší Parlament ČR pro celou Českou republiku a to tehdy, kdy dojde k napadení naší republiky. Další možností, kdy se vyhlásí válečný stav je, když je potřeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti

možnému napadení. Při tomto vyhlášeném stavu je Parlament ČR ten, kdo přijímá mimořádná opatření, a to v podobě omezení základních lidských práv a svobod, nařizuje mobilizaci, omezuje nebo přerušuje dodávky energie, vody a potravin. Na rozdíl od předchozích dvou stavů, válečný stav trvá po celou dobu trvání válečného konfliktu. (ČESKO, ©2010-2025)

7 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) se stanovil pro řízení záchranných a likvidačních prací u vzniklé mimořádné situace, živelní pohromy nebo jiné havárie. IZS naplňuje ústavní právo občana, neboť napomáhá při ohrožení na životě nebo zdraví občana.

Důvodem vzniku IZS byla každodenní potřeba záchranářů při nehodách, složitých haváriích či živelních pohromách, kdy je zapotřebí zorganizovat vzájemnou činnost všech, kdo může pomoci svými silami, prostředky nebo jinými možnostmi k záchraně lidí, zvířat, majetku a životního prostředí.

IZS je soubor spolupráce a koordinace složek, orgánů ať už státní správy nebo samosprávy, fyzických a právnických osob, kdy je společným znakem záchrana a likvidace. (Hrivnák et al., 2009)

Mezi základní právní předpis pro IZS řadíme Zákon č. 239/200 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., který vychází z usnesení vlády č. 246/1993 Sb. V zákoně o IZS najdeme jeho působnost a pravomoci, jak státních orgánů, tak i orgánů územně samosprávných celků, dále pak práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzniku mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací, aby se ochránilo obyvatelstvo před a po vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, válečného stavu apod.

Důležitým prováděcím dokumentem je vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb. (Navrátil, 2006)

7.1 Struktura IZS

Základními složkami IZS jsou Hasičské záchranné sbory České republiky a jednotky požární ochrany, Policie České republiky a zdravotnická záchranná služba. Tyto základní složky jsou povinny na základě zákonů rychle a neustále zasahovat na celém území státu.

K ostatním složkám IZS řadíme hlavně místní havarijní služby podle profese, městskou policii, Armádu České republiky atd. Povolávají se k záchranným a likvidačním pracím podle závažnosti a potřeby vzniklé situace a podle právního předpisu.

Pokud hovoříme o realizaci opatření v rámci IZS je nutné, aby se na místě negativní události sjeli nejméně dvě a více složek IZS, které společně řeší danou situaci. Způsob řízení

závisí na typu a rozsahu negativní události, dále taky na počtu a druhu IZS, které se podílejí na zásahu. Způsob řízení můžeme rozdělit do tří základních kategoriích.

- Taktická – úrovní řízení je lokalita s negativní událostí. Za veškerou záchrannou a likvidační činnost odpovídá velitel zásahu požární jednotky, který si vše na místě řídí. Jeho pravomoci jsou stanoveny zákonem o IZS.
- Operační – tato úroveň se realizuje na operačních střediscích základních složek IZS, kdy operační a informační střediska hasičského záchranného sboru jsou zároveň i střediska IZS. Obsluhují linku 150, 155 a 158.
- Strategická – starosta obecního úřadu s rozšířenou působností, hejtman kraje nebo Ministerstvo vnitra zasahují přímo do koordinační činnosti, při záchranných a likvidačních pracích, za předpokladu, že je o to požádá sám velitel zásahu. (Navrátil, 2006)

7.2 Základní složky IZS

Mezi základní složky IZS řadíme následující složky, které si podrobněji rozebereme.

7.2.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Zřídil se na základě zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR a o změně některých zákonů. Jeho hlavním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, dále také ochránit majetek před požáry a zajišťovat pomoc při mimořádných událostech. Řídí se zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Tvoří ho generální ředitelství, které je součástí Ministerstva vnitra a dále je tvořen hasičskými záchrannými sbory krajů. (Navrátil, 2006)

7.2.2 Zdravotnická záchranná služba

Je tvořena čtrnácti územními středisky a pokrývají území všech krajů včetně hl. m. Prahy. Zřizovatelem územních středisek jsou kraje a hl. m. Praha. Bohužel o činnosti není žádný samostatný zákon. Při naplňování své funkce se řídí zákonem 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu ve smyslu pozdějších předpisů a vyhláškou č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo zdravotnictví působí na zdravotnickou záchrannou službu pouze jako metodický orgán.

Jejím úkolem je poskytnout obyvatelům odbornou neodkladnou přednemocniční péči, než je pacient předán do nemocniční péče. Máme tři výjezdové skupiny, a to rychlou lékařskou pomoc, kdy je tým veden lékařem, dále pak rychlou zdravotnickou pomoc, péče je poskytnuta bez lékařského dozoru a poslední skupina se nazývá doprava raněných a nemocných v podmínkách neodkladné péče, kdy jde v podstatě o transport nemocného.

Zdravotnická záchranná služba má dojezdnost na poskytnutí péče 15 minut od přijetí oznámení. Oznámení se přijímá na linku 155. Některá území mají i svoji leteckou záchrannou službu. (Navrátil, 2006)

7.2.3 Policie České republiky

Hovoříme o výkonném orgánu státní moci v bezpečnosti občanů, ochrany majetku a veřejného pořádku. Výčet oprávnění, úkolů a organizace se nachází v zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů. Spadá pod Ministerstvo vnitra. Je tvořena Policejním prezidiem ČR, správou krajů a hl. m. Prahy a okresními ředitelstvími. (Navrátil, 2006)

II PRAKTICKÁ ČÁST

8 OBEC DOLOPLAZY

Tato druhá část bakalářské práce bude orientována na praktickou část. Nejdříve si přiblížíme samotnou obec Doloplazy, ať už od samotné historie až po současná data. Nesmíme zapomenout na charakteristiku požární jednotky v dané obci a popisu územního obvodu, pod které Doloplazy spadají, nejen kvůli hasičskému záchrannému sboru, ať už dobrovolných hasičů nebo Olomouckého kraje.

8.1 Historie obce a základní informace

První zmínka o obci byla již v roce 1354, vznik a samotné založení obce tedy řadíme do poloviny 14. století. Obec Doloplazy má místní část Poličky, které byly dříve samostatné, a to do roku 1953, kdy poté došlo ke sloučení, a tedy vzniku místní části. Leží ve starém sídelním území. Nejstarší doklady o osídlení jsou z doby neolitické, halštatské, laténské a římské.

Obec Doloplazy se nachází v Olomouckém kraji, okrese Prostějov a spadá do Mikroregionu Němčicko, je 20 km jižně od Prostějova a sousedí s katastry obcí Dobromilice, Víceměřice, Nezamyslice, Dřevnovice a Želeč. Je součástí Hornomoravského úvalu. Protéká zde řeka Brodečka a na okraji obce je Želečský potok. V blízkém okolí jsou tři velké vodní plochy, které jsou využívány k rybaření. Charakterizuje se mírným členitým terénem s nadmořskou výškou od 208 do 256 m n.m. V 19. století zde byla vybudována železnice a dva panelové domy v centru obce. Obec Doloplazy má dobré strategické umístění, neboť je vzdálená 7 km od dálnice Brno – Praha – Olomouc – Ostrava. Disponuje pravidelným vlakovým a autobusovým spojením.

Obec je řízena sedmičlenným zastupitelstvem, v jejímž čele je starostka Zdeňka Fišerová, která byla zvolena při ustavujícím se zasedání po komunálních volbách v roce 2022. Mezi občanskou vybavenost obce můžeme zmínit zdravotnické zařízení, prodejnu potravin, mateřskou školu, veřejnou knihovnu, palírnu, sportovní hřiště. V obci se nachází velký závod na výrobu betonových výrobků, sloužící k oblasti dopravy. Obec disponuje hasičskou zbrojnicí, která je v jejím vlastnictví. (obecdoloplazy, ©2025)

8.1.1 Znak obce

Roku 1610 bylo obci uděleno právo na obecní pečeť, která nese zlaté hrábě v modrém poli a dva stříbrné srpy. Na obrázku 8 je vyobrazen historický znak obce, kdy v modrém štítě jsou zlaté hrábě prostrčené dvěma převrácenými a dvakrát zkříženými stříbrnými srpy se

zlatými rukojetmi, po stranách jsou dvě zlaté hvězdy. (obecdoloplazy, ©2025, Registr komunálních symbolů, ©2025)



Obrázek 8 Znak obce

(zdroj: Registr komunálních symbolů, ©2025)

8.2 Statistické údaje

Obec se skládá ze dvou částí. Katastrální výměra obce Doloplazy je 208,1 ha a Políček 83,07 ha. K významným památkovým objektům řadíme zámek, kde sídlí obecní úřad (obecdoloplazy, ©2025). Český statistický úřad (©2025) ve své databázi uvádí, že k 31. 12. 2023 žilo v obci 523 obyvatel, z toho 73 obyvatel ve věku 0-14, největší podíl tvoří obyvatelé ve věku 15-64 a to ve výši 353 a v letech 65 a více 97 obyvatel. Ke konci roku 2023 žilo v Doloplazech 263 mužů a 260 žen. Průměrný věk obyvatel v obci je 43,1 let.

9 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ DOLOPLAZY

V této kapitole se zaměříme na prvky požární ochrany, které mají za úkol požární ochranu v dané obci. Více se zaměříme na Sbor dobrovolných hasičů obce Doloplazy, kdy začneme její historií až po současnost, včetně statistických údajů a jejich technického vybavení.

9.1 Územní odbor

Územní odbor Prostějov, byl zřízen kvůli zabezpečení výkonu státní správy na úseku požární ochrany, a to integrovaného záchranného systému, krizového řízení a ochrany obyvatelstva.

Díky své poloze obec Doloplazy spadá pod územní odbor Prostějov, kde se dohromady nachází 2 JPO kategorie I a 5 JPO kategorie II. (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, ©2025)



Obrázek 9 JPO ÚO Prostějov

(zdroj: Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, ©2025)

Samotná obec Doloplazy je zařazena do požárního stupně nebezpečí jako III B, to znamená, že je garance příjezdu 1 JPO do 15 minut a u 2 JPO do 20 minut od ohlášení události. Pro samotnou obec Doloplazy je stanoven JPO II (Němčice nad Hanou) a JPO III (Nezamyslice). (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, ©2025)

9.2 Historie a současnost Sboru dobrovolných hasičů Doloplazy

V roce 1924 obecní zastupitelstvo založilo hasičské skladiště, kvůli potřebě nutnosti ochrany před požáry. Založil se zřizovací výbor, který žádal o schválení Stanov, které dne 4. 11. roku 1924 obdržel název „Sbor dobrovolných hasičů v Doloplazích u Nezamyslic“. V tomto období měl sbor 33 členů. Od této doby téměř do současnosti sbor dobrovolných hasičů funguje neustále. Samozřejmostí je, že se za tuto dobu obměnilo složení členů, funkcí a samotná technika.

V současné době má místní sbor 53 členů, z toho je 16 mládežníků, a to ve věkovém intervalu 8 až 16 let. Starostou sboru hasičů je od konce roku 2022 Karel Bátěk, velitelem zásahové jednotky Jaroslav Novák. Záchránná složka spadá do požární ochrany kategorie 5, tudíž se skládá pouze z dobrovolných hasičů a doba jejich dojezdnosti k hlášenému zásahu je určena na 10 minut. (obecdoloplazy, ©2025)



Obrázek 10 Hasičská zbrojnice Doloplazy

(zdroj: vlastní)

Dle sdělení starosty sboru dobrovolných hasičů Doloplazy, disponují prvorýjzdovým vozidlem LIAZ 101 CAS 25, dopravní dodávkou značky Peugeot. Dále mají ve vlastnictví kalové a plovoucí čerpadlo, elektrocentrály apod. Pokud je hlášen výjezd, složení osádky dle zařazení JPO 5 je 1+3, což znamená 1 řidič, 2 hasiči a 1 velitel. Dvakrát do roka se účastní cvičení, které jsou zpravidla na jaře a na podzim. Dobrovolní hasiči se účastní pravidelně různých soutěží, kurzů. Pro doplňování vody do LIAZ 101 CAS 25, hasiči využívají hydranty umístěné na území obce, primárně ovšem hydrant, který se nachází u hasičské zbrojnice. Dobrovolní hasiči obce Doloplazy jsou plně financováni obcí, kdy obec využívá

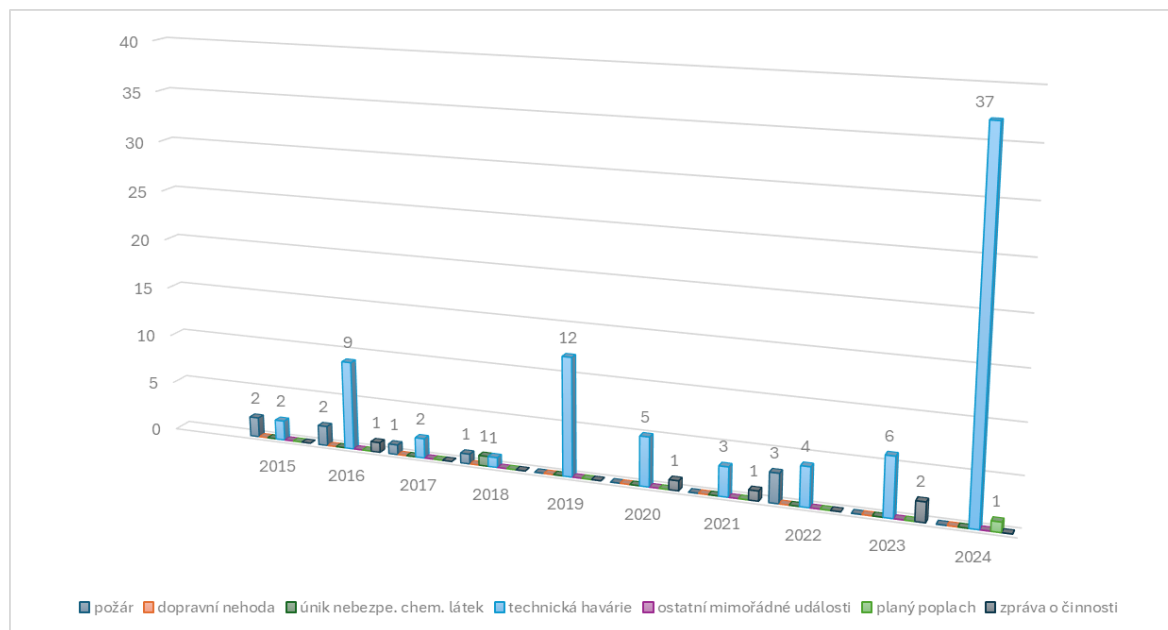
možnosti financování z rozpočtu Olomouckého kraje, v rámci poskytnutých dotací, jako je například pořízení, technické zhodnocení a oprava požární techniky a nákup věcného vybavení jednotky sboru dobrovolných hasičů. (obecdoloplazy, ©2025, Obecně závazná vyhláška č. 1/2011, 2012)



Obrázek 11 Rozmístění hydrantů na území obce Doloplazy

(zdroj: Obecní úřad Doloplazy)

Podle rozpočtového opatření obce Doloplazy, byly výdaje na požární ochranu ve schváleném rozpočtu na rok 2024 ve výši 250 000 Kč, kdy očekávaná skutečnost k 31. 12. 2024 byla ve výši 653 000 Kč. Zásahová složka sboru se skládá z 9 členů. V roce 2009 byla vybudována nová hasičská zbrojnice, která je nedaleko místního zámku, tedy v centru obce. (obecdoloplazy, ©2025)



Obrázek 12 Graf s přehledem počtu zásahů JSDH Doloplazy v letech 2015 – 2024

(zdroj: zpracování vlastní ze Statistických přehledů činností HZS Olomouckého kraje, 2015 – 2024)

Ve vypracovaném grafu je znázorněn počet výjezdů dobrovolných hasičů v intervalu od roku 2015 do roku 2024. Jak je z grafu patrné, tak za sledované období měli dobrovolní hasiči vysoký nárůst výjezdů, důvodem byly zářijové povodně v Olomouckém kraji. JSDH Doloplazy vyjíždějí např. k vyproštění osob, likvidaci sršního hnízda, odčerpávání vody ze sklepů či jiných prostor, havárie střechy apod. Ve sledovaném období měli JSDH Doloplazy celkem 97 výjezdů.

Obecně závazná vyhláška č. 1/2011 (2012) uvádí, že pokud v obci vypukne požár nebo vznikne nějaká jiná mimořádná událost, jsou pro poskytnutí pomoci v katastru obce stanoveny podle stupně požárního poplachu tyto jednotky požární ochrany:

- I. stupeň požárního poplachu – jednotka Prostějov, Némčice nad Hanou, Doloplazy, Kojetín.
- II. stupeň požárního poplachu – Prostějov, Nezamyslice, Vrchoslavice, Morkovice.
- III. stupeň požárního poplachu – Klenovice, Ivanovice na Hané, Určice, Prostějov – Žešov.

9.3 Způsob vyhlášení požárního poplachu

Požární poplach se v obci vyhlašuje signálem „POŽÁRNÍ POPLACH“, který se vyhlašuje pomocí přerušovaného tónu sirény, a to v délce jedné minuty (25 sekund tón, 10 sekund pauza a 25 sekund tón) a to buď přes KOPIS Olomouc, což je dálkově elektronicky, dále pak sirénou na požární zbrojnici JSDH Doloplazy manuálně, nebo pomocí určených mobilních telefonů, které mají dobrovolní hasiči a zástupce obce. Poslední možností vyhlášení požárního poplachu je místním rozhlasem. (Obecně závazná vyhláška č. 1/2011, 2012)

10 OBECNÍ ÚŘAD DOLOPLAZY

Obecní úřad Doloplazy sídlí na místním zámku, z tohoto důvodu si nejdříve krátce zmíníme historii zámku až k jeho současné podobě a využití. Následně budeme charakterizovat samotný objekt a zaměříme se na dokumentaci spojenou s požární ochranou.

10.1 Zámek v obci

Až do konce 16. století byla vesnice rozdělena mezi několik majitelů. Ke sjednocení došlo díky Janu Žalkovskému ze Žalkovic, který udělil již zmíněné právo obecní pečeti. Obec Doloplazy byla samostatným statkem, kdy k nim spadaly ještě obce Dřevnovice a Těšice. Mezi poslední majitele statku byli od roku 1716 svobodní páni, později také hrabata Stommové.

František Josef roku 1729 přestavěl původní renesanční zámek do barokní podoby, v této době vznikla i zámecká kaple Panny Marie. Poslední majitel tohoto panství byl Maxmilián Jak Křtitel baron von Ulm zu Erbech v letech 1847 – 1929. Roku 1823 Jan Karel Stomm zvětšil zámek, založil také nový anglický park. Původní podoba zámku vyhořela roku 1904, znovu byl postaven v historizujícím slohu německé vily, která je přizpůsobena soudobým názorům na bydlení. (obecdoloplazy, ©2025, Národní památkový ústav, ©2015)

Současná podoba zámku je na Obrázku 13. Nyní tento zámek slouží pro účely obce, kde je sídlo obecního úřadu. Prostory také využívá všeobecný lékař, zubař a MAS Hanácký venkov. Zámek je chráněnou kulturní památkou v péči Národního památkového ústavu se sídlem v Brně. Pod zámkem také najdeme jeden ze dvou bezpečnostních úkrytů, který byl postaven ve 20. století, druhý úkryt je v blízkosti již zmiňovaného závodu na výrobu betonových výrobků, sloužící k oblasti dopravy.

Obec aktivně žádá o dotace Olomouckého kraje na podporu opravy zámku. Již má za sebou několik etap. Na zámku se pravidelně vyskytuje cca 11 osob. Na obecním úřadě jsou 3 zaměstnanci, všeobecný lékař a zubař je zastoupen celkem 4 osobami a MAS Hanácký venkov má 4 zaměstnance. Samozřejmostí je, že se zde nachází i veřejnost, v případě návštěvy úřadu či lékaře.



Obrázek 13 Zámek obce Doloplazy – sídlo obecního úřadu

(zdroj: vlastní)

10.2 Charakteristika objektu

Celková výměra objektu dle Nahlížení do katastru nemovitostí (2025) je 397 m². Zámek je situován v samotném středu vesnice.

Jedná se o samostatně stojící, jednopatrovou a částečně podsklepenou budovu, která má čtvercový půdorys s vystupujícími rizality, s centrální čtyřbokou věží a dvěma dalšími válcovitými věžemi, které jsou orientovány na JV a JZ vnějšího rohu střechy neboli nároží. Tyto nárožní věže jsou vynášeny konzolami, které jsou pod hranicí spodní hrany mezipatrové kordonové římsy. Na bočních stranách zámku se nachází vstupy do objektu, zatímco hlavní průčelí, které je orientováno do dvora je bez vstupu. (Národní památkový ústav, ©2015)

V suterénu budovy se nacházejí dva sklepní prostory, kde najdeme čtyři plynoměry. Je zde umístěn hlavní uzávěr vody s vodoměrem pro celou budovu. Za ním je umístěna čistička vody a samotný rozvod vody do jednotlivých částí budovy (obecní úřad, byt a zubní ordinace). V budově zámku se nachází celkem 3 plynové kotle, první je umístěn v kuchyňce obecního úřadu a je společný jak pro úřad, tak i pro ordinaci zubaře, druhý se nachází v kuchyňce na MAS Hanácký venkov a třetí je umístěn v kuchyňce u všeobecného lékaře.

V budově zámku v současné době sídlí tři subjekty obecní úřad, všeobecný lékař a MAS Hanácký venkov. Budova má celkem 3 vstupy, z levého boku, vzadu budovy a z pravého boku, všechny jsou mimo pracovní dobu uzamčeny. Prvními částečně prosklenými dvoukřídlými dveřmi, které se nachází z levé strany budovy se dostaneme do prostor obecního úřadu, klíče od nich má starostka a hospodářka obce. Dále jsou na obecním úřadě uloženy všechny záložní klíče, a to od dveří celé zámecké budovy pro případ nouze a nepřítomnost ostatních subjektů sídlících v budově. Z venkovní strany těchto vstupních dveří je na skleněné výplni zelená cedulka s nápisem „Hlavní uzávěr plynu“ a šipka doleva. Další značení k hlavnímu uzávěru plynu se na budově nenachází. Druhé dvoukřídlé plně vstupní dveře jsou ze zadní strany budovy. Těmito dveřmi je přístup ke dveřím do sklepních prostor, které užívá obecní úřad a na chodbu se schody. Dveře do sklepa jsou zamčené. Po schodech nahoru v mezipatře dojdeme k proskleným dveřím, jimiž se dá dostat ho haly na obecní úřad, ty jsou ovšem taktéž zamčené a běžně se nepoužívají. V prvním patře se nachází všeobecný lékař a MAS Hanácký venkov, každý z nich má klíče od svých prostor. Z prvního patra po schodech nahoru dojdeme k plechovým dveřím na půdu. Ta je opět v užívání obecního úřadu. Klíče od vstupních dveří kromě úřadu má všeobecný lékař a zaměstnanci MAS Hanácký venkov. Poslední třetí vstup jsou jednokřídlé dveře s prosklením nad dveřmi, které vedou do ordinace zubařky a do skladu obecního úřadu, kde se nachází jejich archiv. Tyto dveře jsou běžně zamčené, jelikož zrekonstruovaná ordinace zubařky ještě není vybavená potřebnými přístroji a v současné době je ještě mimo provoz. Veškerá okna v přízemí budovy jsou opatřena kovanými mřížemi. Prosklená část vstupních dveří na obecní úřad je taktéž zamřížovaná. Prostory obecního úřadu jsou zastřeženy v mimopracovní dobu alarmem s PIR čidly ve všech místnostech, mimo WC. Do budoucna se předpokládá, že ordinace zubaře bude střežena alarmem, a je zde příprava pro umístění snímačů a ovládací jednotky, ale v současné době zařízení ještě není nainstalováno. Označení únikových tras v budově je pomocí cedulek únikové východy a směrové šipky. V kancelářích obecního úřadu a v ordinaci zubařky, je nově vybudováno nouzové osvětlení směru k únikovým východům. Pro lepší pochopení prostor budovy jsou v Příloze P I půdorysné plánky budovy, ty ovšem úplně neodpovídají skutečnosti díky provedeným rekonstrukcím prostor zubařky a úpravě prostor pro všeobecného lékaře a MAS Hanácký venkov.

Uvnitř celé budovy nejsou žádné požární hlásiče.

10.2.1 Výčet dokumentace požární ochrany a evakuace

Jak jsme si již v teoretické části této bakalářské práce uvedli, tak je patrné, že dokumenty k požární ochraně kladou důraz na odborně a věcně vypracovaný obsah, který nás ovlivňuje v krizových situacích. Velmi důležité je klást důraz na prevenci, jedná se o pravidelné revize plynových kotlů, komínů, revize hasících přístrojů. Tyto prevence jsou stanoveny právními předpisy. Každý rok jsou zaměstnanci obce proškoleni na bezpečnost a ochrany zdraví při práci, na problematiku požární ochrany. Výčet dokumentace, kterou má Obecní úřad Doloplazy, je následující:

- **Požární řád obce** – upravuje organizaci a zásady zabezpečení požární ochrany v obci. Například řeší podmínky požární bezpečnosti při činnostech, v objektech nebo v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru se zřetelem na místní situaci, způsob nepřetržitého zabezpečení požární ochrany, přehled o zdrojích vody pro hašení požárů a podmínky jejich trvalé použitelnosti, seznam ohlašoven požárů a dalších míst, odkud lze požár ohlásit a jak jsou označeny, jaký je způsob vyhlášení poplachu apod.
- **Směrnice V 014/2021 Požární ochrana** – účelem této směrnice je vytvořit vhodné podmínky pro ochranu života a zdraví zaměstnanců obce, externích firem, které zabezpečují činnost v obci, firem pohybujících se v prostorách a v daném objektu úřadu. Dalším úkolem této směrnice je chránit majetek obce před požárem nebo jinými haváriemi. Vytváří podmínky pro hašení vzniklého požáru a záchranné práce.
- **Požární poplachová směrnice** – stanovuje povinnosti osob v případě vzniku požáru a určuje provedení rychlého, účinného zákroku při požáru či jiné nouzové situaci. Byla vypracována a schválena v roce 2017 bývalým starostou obce. Ve směrnici jsou důležitá telefonní čísla kam volat, v případě vzniku nutnosti zásahu složek integrovaného záchranného systému. Číslo na městskou policii je zbytečné, jelikož v obci není zřízena. Na havarijní služby pro havárii plynu je uvedeno číslo 1239, kterou provozuje Gasnet a je aktuální. Číslo na havárii vody je 587 571 722, dle údajů provozovatele vodovodní sítě Moravská vodárenská by ovšem mělo být 840 668 668. Číslo pro havárii na elektroinstalaci je 800 850 860, dle krizových čísel pro Olomoucký kraj by mělo 840 850 860.

- **Směrnice V 004/2019 Traumatologický plán** – Tato směrnice je závazná pro všechny zaměstnance obce Doloplazy a osoby, které se zdržují s jejich souhlasem v objektu a prostorách. Stanovuje způsob poskytnutí první pomoci při úrazech. Poskytnutí první pomoci se týká všech stavů ohrožujících zdraví a život. Důležitá je pomoc poraněným při úrazech, ať už pracovních nebo nepracovních a eliminace následků na zdraví a následků úrazu.
- **Požární kniha** – do knihy se uvádí pravidelné preventivní kontroly v oblasti požární ochrany, záznamy o proškolení zaměstnanců, kontrola označení v objektu apod.

Při analýze dokumentů požární ochrany, bylo zjištěno, že obecní úřad nemá požární evakuační plán a plán opatření pro vyhlášení mimořádné události.

10.2.2 Hasící technické prostředky v daném objektu a umístění hlavních uzávěrů

Hlavní uzávěr plynu se nachází mimo prostor budovy zámku, mezi vchody k všeobecnému lékaři a k zubaři. Je postavený na samostatném sloupku se skříní, opatřenou plechovými dvířky zelené barvy se žlutým nápisem HUP. Je zamčen klasickým pákovým zámekem a je přístupný, i když se v budově nikdo nenachází. Za uzávěrem se nachází čtyři plynoměry pro čtyři plynové kotle, které vytápí jednotlivé části zámecké budovy.



Obrázek 14 Hlavní uzávěr plynu

(zdroj: vlastní)

Hlavní uzávěr vody se nachází ve sklepě budovy. V dostupné dokumentaci není nikde zaznačen, že se zde nachází. Za hlavním uzávěrem vody se nachází hlavní vodoměr s čističkou vody. Následně se voda rozvětňuje na 6 větví, každá větev má svůj vlastní vodoměr a uzávěr zásobující jednotlivé části budovy obecního úřadu, MAS Hanácký

venkov, všeobecného lékaře, zubaře, a ještě dvě přilehlé budovy, jimiž jsou moštárna patřící obci a místní obchod.



Obrázek 15 Hlavní uzávěr vody s vodoměrem ve sklepě (vlevo), podružné uzávěry vody s vodoměry ve sklepě (vpravo)

(zdroj: vlastní)

Hlavní odpojovač elektřiny je umístěn za vstupními dveřmi po pravé straně na obecním úřadě, hlavní přívod proudu do budovy zámku je přes tři nožové pojistky. Nachází se mimo budovu vpravo od vchodu na obecní úřad. Je postaven na samostatném sloupku v plastové skříni, zajištěn pákovým zámkem. V budově zámku se potom nachází rozvodné skříň elektřiny za vstupními dveřmi na obecní úřad, kde se nachází skříň s elektroměry pro jednotlivé části (obecní úřad, všeobecný lékař, MAS hanácký venkov, zubař). Za ní je druhá skříň s jističi a hlavním vypínačem pro obecní úřad. Skříň s jističi pro všeobecného lékaře nalezneme na vstupní chodbě před čekárnou. Skříň s jističi pro MAS Hanácký venkov se nachází za vstupními dveřmi v předsálí. Další skříň s jističi je pro sklepní prostory a je umístěna vpravo na zdi před vstupem do sklepa. Poslední skříň s jističi nalezneme za vstupními dveřmi k zubaři.



Obrázek 16 Sloupek přívodu el. proudu do budovy s nožovými pojistkami

(zdroj: vlastní)

V budově zámku je celkem devět hasících přístrojů, z toho je 5 hasících přístrojů CO₂. Dva z nich jsou postaveny na zemi na obecním úřadě, konkrétně v zasedací místnosti za dveřmi. Jeden je umístěn na zemi u plynového kotle, taktéž na obecním úřadě. Čtvrtý je umístěn v archivu obecního úřadu za dveřmi. Poslední z nich je postavený na zemi za vstupními dveřmi vlevo na MAS Hanácký venkov a všeobecného lékaře. Dále jsou v budově čtyři práškové hasící přístroje s práškem ABC. Jeden z nich je umístěn na zdi na chodbě před vstupem na MAS Hanácký venkov, druhý je pak zavěšený v místnosti u plynového kotle na MAS Hanácký venkov. Třetí práškový hasící přístroj je na chodbě zavěšený na zdi vedle plechových dveří na půdu. Poslední čtvrtý je zavěšený v kuchyňce u všeobecného lékaře. Část budovy, kde se nachází ordinace zubaře, zatím nemá hasící přístroj. V archivu obecního úřadu je jeden hasící přístroj CO₂, který je postavený za dveřmi na zemi.

11 CVIČNÁ EVAKUACE OBECNÍHO ÚŘADU

Po konzultaci se starostkou obce Zdeňkou Fišerovou, byla domluvena realizace cvičné evakuace. Starostka obce s cvičnou evakuací souhlasila, neboť nebyla nikdy potřeba a zaujal ji nápad jejího prvního provedení a pomoci s realizací praktické části této bakalářské práce, kde viděla možnost zjištění případných nedostatků v evakuačním plánu a možnosti navrhovaných doporučení pro zlepšení krizových situací v objektu.

Do budovy dne 29. 8. 2023 ve večerních hodinách uhořel blesk, který poničil veškerou elektroniku, která byla připojena do sítě, vytrhl hromosvod ze zdi a rozbil střechu. Střechou následně zateklo dovnitř. Při této události vypadly jističe a v hlavním přívodu před budovou vyhořely nožové pojistky. Naštěstí nedošlo při vyzkratování elektronických přístrojů k požáru. Z tohoto důvodu by ráda věděla, jak dokážou zkoordinovat činnost všech nájemníků budovy.

11.1 Plán cvičné evakuace

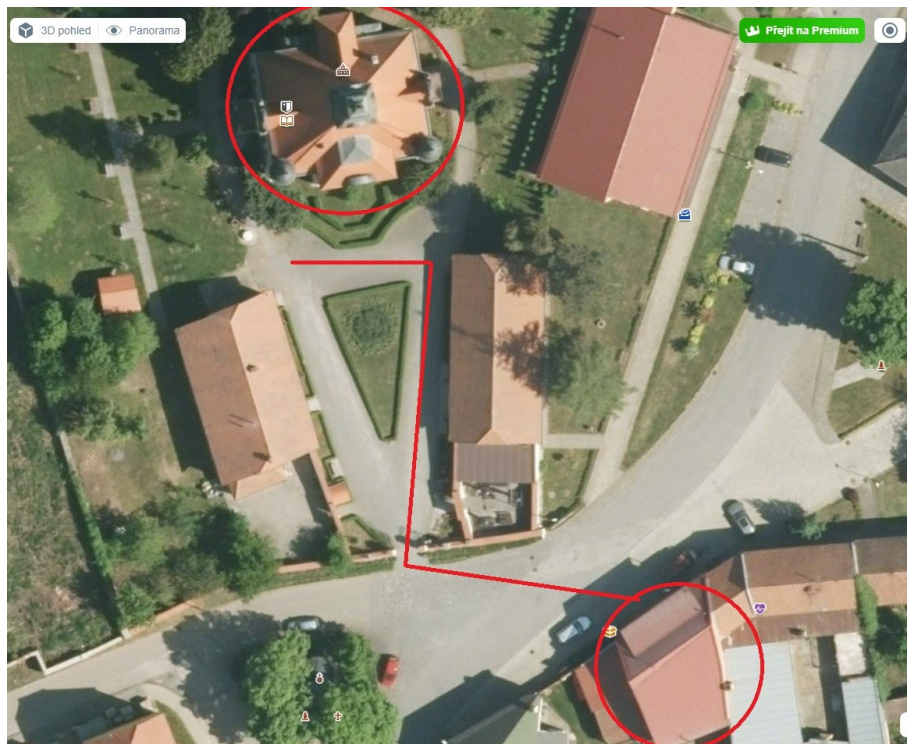
V záměru cvičné evakuace je vyhlásit požární poplach dne 23. 4. 2025. Začátek cvičné evakuace je plánovaný na 11:00 hodin. Termín a čas je dohodnutý se starostkou obce, kdy o datu plánované evakuace jsou informováni dobrovolní hasiči a zaměstnanci obecního úřadu. Bližší informace jim nebyly sděleny, a to z důvodu efektivnosti cvičné evakuace a možného vyhodnocení.

Cílem této cvičné evakuace je prověření zaměstnanců a všech trvale přítomných osob v objektu, včetně dobrovolných hasičů v Doloplazech, jak zvládnou danou mimořádnou událost. Hlavním parametrem evakuace je vtisknout do paměti všem osobám, jak se mají zachovat a jaké jsou správné postupy při této mimořádné události.

Fiktivně začne hořet v kuchyňce obecního úřadu. Po spatření požáru pověřená osoba zavolá místnímu veliteli hasičské jednotky dobrovolných hasičů, který bude informovat zbytek týmu dobrovolných hasičů. Následně se vyhlásí poplach mechanickou sirénou, která je umístěna na hasičské zbrojnici. V plánu je výjezd zásahového vozidla LIAZ 101 CAS 25. Z důvodu opatření a předejití paniky při vyhlášení poplachu mechanickou sirénou, byli obyvatelé Doloplaz informováni o cvičné evakuaci pomocí místního rozhlasu a vyvěšením této informace na nástěnce obecního úřadu.

Cvičné evakuace se zúčastní zaměstnanci obecního úřadu (3 osoby) a zaměstnanci MAS Hanácký venkov (4 osoby), z důvodu dovolené všeobecného lékaře nebudou jeho

zaměstnanci přítomni. Dále se zúčastní čtyři členové dobrovolných hasičů, kteří jsou o plánovaném nácviku předem vyrozuměni, a na vyhlášení poplachu budou čekat v hasičské zbrojnici. Přijedou vozidlem od hasičárny k budově zámku, aby vyzkoušeli možnosti postavení vozidla a jeho rozvinutí. Následně dojde k evakuaci budovy. Evakuované osoby se shromáždí venku před vchodovými dveřmi obecního úřadu a MAS Hanácký venkov, kde je shromaždiště.



Obrázek 17 Obecní úřad a hasičárna

(zdroj: Mapy.cz, ©2025)

11.2 Realizace cvičné evakuace

V den realizace cvičné evakuace, která proběhla 23. 4. 2025 se v objektu nacházelo celkem 7 osob. Jednalo se o zaměstnance obecního úřadu a zaměstnance MAS Hanácký venkov. Všeobecný lékař měl v tento den dovolenou, takže se zde nenacházely žádné jiné osoby. V běžné praxi, když je vyhlášen poplach, tak členové zásahové jednotky, obdrží informaci o vyhlášení poplachu textovou zprávou na mobil. Jelikož se jednalo pouze o cvičnou evakuaci a nebylo potřeba přítomnosti dalších jednotek a složek IZS, nebyla zpráva přes KOPIS zaslána a spustila se pouze mechanická siréna na hasičské zbrojnici, v čase 11:12 hodin. Zároveň starostka obce předala telefonicky zprávu veliteli dobrovolných hasičů.

Od spatření ohně v kuchyňce na obecním úřadě a oznámení veliteli zásahu hasičů, zásahová jednotka vyjela do 2 minut, v počtu 1+3. Rychlost výjezdu byla ovlivněna tím, že dobrovolní hasiči byli předem informováni o cvičné evakuaci a čekali na hasičské zbrojnici, než bude nahlášen výjezd. Jakmile dorazili hasiči na místo vzniku mimořádné situace, velitel jednotky zmapoval danou situaci a došlo k následnému rozvinutí hasičích prostředků. Před příjezdem hasičů proběhla evakuace osob z budovy. Všechny osoby byly evakuovány do 5 minut od začátku evakuace a čekaly se na shromaždišti.

Po dokončení evakuace hasičské jednotky zkontrolovaly prostory v budově. Po ujištění, že budova je prázdná a není již žádná hrozba, hasičské jednotky ukončily zásah a odjely zpět do hasičské zbrojnice.

Samotný průběh realizace cvičné evakuace je zpracovaný do Tabulky 1, ve které je uvedený čas zahájení a ukončení jednotlivých dějů od zahájení až po samotné ukončení činnosti.

Tabulka 1 Průběh cvičné evakuace

Čas	Minuta	Úkon
11:11	0'	Spatřen oheň v kuchyňce na obecním úřadě, volání „Hoří“, starostka obce předává zprávu veliteli dobrovolných hasičů
11:12	1'	Spuštěna mechanická siréna na hasičské zbrojnici Zahájení evakuace Příprava vozidla k výjezdu, nastartování a nastoupení osádky (1+3)
11:13	2'	Výjezd vozidla z hasičské zbrojnice 3 osoby se evakovaly z obecního úřadu, hospodářka obce osobně oznamuje evakuaci na MAS Hanácký venkov
11:16	5'	Příjezd vozidla s členy dobrovolných hasičů na místo a výběr místa jeho rozvinutí
11:17	6'	Všechny osoby evakuovány (OÚ 3 osoby, MAS hanácký venkov 4 osoby, všeobecný lékař – dovolená) Hasiči uzavírají hlavní uzavěr plynu
11:18	7'	Zahájení hašení požáru a kontrola prostor jednotkou dobrovolných hasičů

Čas	Minuta	Úkon
11:20	9'	Prohlídka prostor, umístění hasících přístrojů jejich popis a účel použití velitelem jednotky, ukázka hlavního uzávěru plynu, hlavního uzávěru vody, hlavního vypínače elektřiny, vypínačů elektřiny pro jednotlivé části budovy
11:40	29'	Ukončení zásahu, požár byl uhašen, sklizení techniky, odjezd vozidla na hasičskou zbrojnici, cvičná evakuace ukončena

(zdroj: vlastní)

Z Tabulky 1 je patrné, že od zahájení do jejího ukončení uplynulo 29 minut. Problémy při evakuaci nastaly hned po příjezdu vozidla na místo vzniku mimořádné události. Z důvodu malého prostoru okolo budovy, nebylo možné vozidlem projet do zadní části. Další komplikací jsou zamřížovaná spodní okna, protože je nelze použít k evakuaci, kdyby došlo k zablokování únikových dveří. V případě nutnosti použití vyprošťovací techniky, jako je plošina nebo žebřík, by vozidlo muselo projet zprava kolem budovy přes trávník kolem lampy veřejného osvětlení a vyhýbat se větvím, případně by muselo dojít k ořezu větví. Příjezd kolem budovy zleva není možný, protože do cesty zasahuje skruž studny a větve stromu. Další možností příjezdu hasičské techniky k budově, je příjezd ze zadní části zámecké zahrady, kde ovšem není zpevněná plocha a vozidla by musela projet po zatravněné ploše zámecké zahrady mezi stromy. Je také možné využití přenosných či přívěsných žebříků nebo plošiny či plachty pro seskok z balkonů nebo oken prvního patra. To by ovšem mohlo činit problémy pacientům v čekárně u lékaře.

Dveře na půdu se běžně nepoužívají, jsou plechové, ale jsou zaskládány dřevěnými paravány. Půda se využívá jednou ročně, při akci pro děti nazvané „Posvit' se si na strašidla“. Ta je pořádána dobrovolnými hasiči, kdy se na půdě pohybuje bílá paní. Jinak je pro běžný provoz budovy nevyužita. Jsou zde umístěny antény pro příjem wifi signálu pro pokrytí úřadu internetem. Jejich případný zkrat by mohl způsobit požár a paravány znesnadňují přístup hasičů.

Jediné označení umístění hasícího přístroje je u všeobecného lékaře na dveřích do kuchyňky spojené s šatnou. Pod štítkem je nalepen další, s nápisem „Vstup pouze pro personál“. Některé označení směru úniku je nalepené na dveřích, a po jejich otevření není viditelné nebo je viditelné špatně. Z prostor od všeobecného lékaře a MAS Hanácký venkov je možný únik pouze jedním východem po schodech, nouzově potom přes balkony, které jsou u obou subjektů. Na podestách a mezipatrech jsou na zdi nalepeny štítky se směrem

úniku dolů po schodech. Není zde instalováno nouzové osvětlení ani fotoluminiscenční označení nášlapů schodů pro lepší orientaci při opouštění budovy za snížené viditelnosti.

Vstup do sklepa byl zamčený a v případě nutnosti zastavení vody nebyl k dispozici klíč, bez nutnosti vrátit se do prostor kanceláře úřadu nebo poničit dveře. Při evakuaci zaměstnanci obecního úřadu nevzali klíče od dveří do sklepa, na půdu a od nevyužité zubní ordinace a tím vznikla komplikace hasičské jednotce, z důvodu nemožnosti vstupu do těchto prostor. Byli by nuceni dveře otevřít násilím.



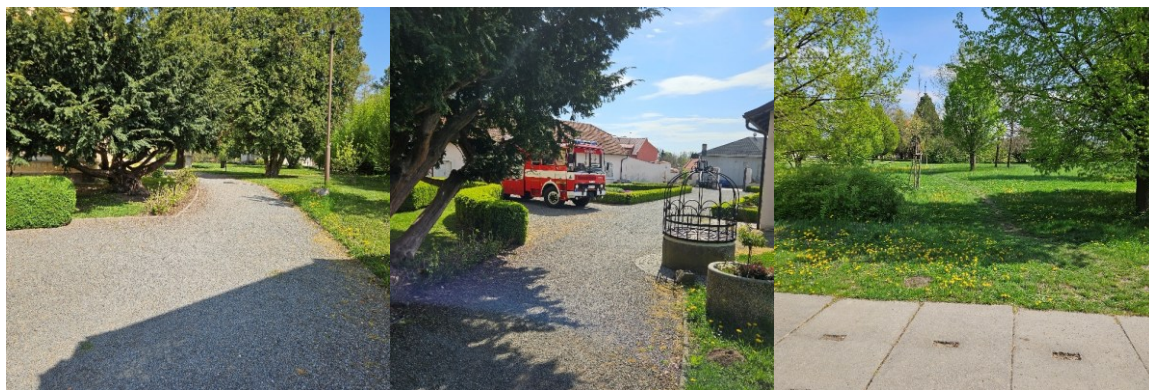
Obrázek 18 Vozidlo LIAZ v hasičárně (vlevo), problém zatočení v prostoru úřadu (uprostřed), vozidlo na místě určeném hasiči pro rozvinutí (vpravo)

(zdroj: vlastní)



Obrázek 19 Evakuace obecního úřadu (vlevo), evakuace MAS Hanácký venkov (uprostřed), hasičské vozidlo s evakuovanými (vpravo)

(zdroj: vlastní)



Obrázek 20 Omezení průjezdu kolem budovy zprava (vlevo), nemožný průjezd kolem budovy zleva (uprostřed), průjezd zezadu zámeckou zahradou (vpravo)

(zdroj: vlastní)

12 POUŽITÉ METODY KE ZKOUMÁNÍ EVAKUACE

Aby mohla být provedena analýza cvičné evakuace a vyhodnocena možná hrozba nebo příležitost, tak jsme pro tuto bakalářskou práci zvolili SWOT analýzu, která je univerzální, jednoduchá a rychlá pro vyhodnocení a následně pro stanovení vhodných postupů. Tato metoda nám určí klíčové vnitřní a vnější faktory, které jsou důležité pro dosažení určeného cíle. Slouží k vymezení silných (S – strong) a slabých (W – weak) stránek, které jsou klasifikovány jako vnitřní parametry. Vnějšími parametry této metody je identifikování příležitosti (O – opportunities), v našem případě události, která může evakuaci ovlivnit pozitivně a potom to jsou hrozby (T – threats), které mohou mít negativní vliv na naši mimořádnou událost.

Kromě této zmíněné analýzy, byl také zvolen řízený rozhovor se starostkou obce, se kterou byla domluvena cvičná evakuace. Rozhovor nám pomocí otázek přiblíží pohled na provedenou evakuaci a přinese nám další užitečné informace z pohledu zúčastněné osoby. Starostka obce dostane předem dané otázky, které zůstávají neměnné, včetně jejich pořadí.

12.1 Použití SWOT analýzy

Jak jsme si výše uvedli, SWOT analýza identifikuje a zkoumá silné a slabé stránky, které ovlivňují realizovanou cvičnou evakuaci. Díky praktickému nácviku evakuace, jsme schopni určit, o jaké silné a slabé stránky jde. Výsledek této analýzy nám pomůže určit následující postupy a stanovit opatření, která sníží rizika hrozby v objektu. Jakmile si stanovíme důležitost jednotlivých bodů, je nutné určit jejich váhu a hodnocení, kdy po vzájemném vynásobení vyjde číslo. Toto číslo nám znázorní významnost dané oblasti.

Tabulka 2 Analýza hrozeb při evakuaci budovy obecního úřadu

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
Školení zaměstnanců k bezpečnosti práce	Chybí požární evakuační plán
Dobry přístup k hlavnímu uzávěru plynu	Pouze jeden únikový východ z 1. patra
Dobry přístup k hlavnímu vypínači elektřiny	Některé hasicí přístroje jsou v zamčených místnostech a hůře přístupné
Zaměstnanec je člen dobrovolných hasičů	Chybí označení umístění hasicích přístrojů
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
Nácviky požární evakuace	Špatně pohybliví pacienti v čekárně lékaře
Instalace nouzového osvětlení do prostor sklepa	Špatně přístupná zadní část budovy pro těžkou techniku
Instalace požárního zabezpečení	Málo místa pro těžkou techniku před budovou
Označení umístění hasicích přístrojů	Překážky na přístupové chodbě na půdu

(zdroj: vlastní)

V následujících tabulkách 3 – 6 jsou stanoveny váhy k jednotlivým stanoveným bodům a tyto hodnoty se následně vynásobily jejich hodnocením, které se v této metodě pohybovalo na stupnici 1 – 10. Součet stanovených vah musí dát konečnou hodnotu 1. Pomocí výsledku z jednotlivých složek v každém kvadrantu, které se sečetly a převedly, vznikl výsledný graf SWOT analýzy.

Tabulka 3 Silné stránky při evakuaci budovy obecního úřadu

Silné stránky (S)			
Příklad	Váha	Hodnocení	Součin
Školení zaměstnanců k bezpečnosti práce	0,3	8	2,4
Dobry přístup k hlavnímu uzávěru plynu	0,2	4	0,8
Dobry přístup k hlavnímu vypínači elektřiny	0,2	4	0,8
Zaměstnanec je člen dobrovolných hasičů	0,3	7	2,1
Součet	1		6,1

(zdroj: vlastní)

Tabulka 4 Slabé stránky při evakuaci budovy obecního úřadu

Slabé stránky (W)			
Příklad	Váha	Hodnocení	Součin
Chybí požární evakuační plán	0,3	-6	-1,8
Pouze jeden únikový východ z 1. patra	0,3	-8	-2,4
Některé hasící přístroje jsou v zamčených místnostech a hůře přístupné	0,2	-7	-1,4
Chybí označení umístění hasících přístrojů	0,2	-4	-0,8
Součet	1		-6,4

(zdroj: vlastní)

Tabulka 5 Příležitosti při evakuaci budovy obecního úřadu

Příležitosti (O)			
Příklad	Váha	Hodnocení	Součin
Nácviky požární evakuace	0,25	7	1,75
Instalace nouzového osvětlení do prostor sklepa	0,25	7	1,75
Instalace požárního zabezpečení	0,25	8	2
Označení umístění hasících přístrojů	0,25	6	1,5
Součet	1		7

(zdroj: vlastní)

Tabulka 6 Hrozby při evakuaci budovy obecního úřadu

Hrozby (T)			
Příklad	Váha	Hodnocení	Součin
Špatně pohybliví pacienti v čekárně lékaře	0,3	-8	-2,4
Špatně přístupná zadní část budovy pro těžkou techniku	0,3	-8	-2,4
Málo místa pro těžkou techniku před budovou	0,2	-5	-1
Překážky na přístupové chodbě na půdu	0,2	-4	-0,8
Součet	1		-6,6

(zdroj: vlastní)

Abychom dostali součty jednotlivých položek kvadrantů, sečteme výsledné hodnoty silných a slabých stránek, známé jako vnitřní parametry a zároveň hodnoty příležitostí a hrozeb, které zastupují vnější parametry.

Tabulka 7 Součet parametrů analýzy při evakuaci budovy obecního úřadu

Parametry	Součet	Suma
S+W	6,1+(-6,4)	-0,3
O+T	7+(-6,6)	0,4

(zdroj: vlastní)

Konečná čísla, které jsou v Tabulce 7 označeny jako suma, převedeme na osy grafu a jejich průnikem vznikne společný bod, který nám určí nejvhodnější strategii pro vylepšení evakuace realizovanou na obecním úřadě.



Obrázek 21 Graf SWOT analýzy

(zdroj: vlastní)

12.1.1 Vyhodnocení SWOT analýzy

Z výsledného grafu nám vychází, že slabé stránky o malou hodnotu převyšují nad silnými stránkami, a příležitosti nad hrozbami. Z čehož vyplývá jako nejlepší strategie spojenectví. Je nezbytné se zabývat hrozbami, ale díky přístupu vedení obce a snaze se zdokonalovat a pracovat na zlepšení bezpečnosti všech osob vstupujících do budovy je veliký potenciál tyto hrozby držet na nižší úrovni. Díky analýze byly navrženy body ke zlepšení.

12.2 Řízený rozhovor

Pro vyhodnocení cvičné evakuace ze strany obecního úřadu a získání dodatečných informací, byl zpracován individuální řízený rozhovor se starostkou obce Zdeňkou Fišerovou, která po předchozí osobní domluvě elektronicky odpověděla na níže uvedené otázky.

1. Vážená paní starostko, jaké myšlenky Vás napadaly a jaké očekávání máte, když jsem Vás oslovil s prosbou realizace cvičné evakuace obecního úřadu?

„Jelikož jsme v minulosti nic takového neabsolvovali, přivítala jsem tento nápad jako možnost vyzkoušet si, jak se při evakuaci postupuje a jaká možná úskalí se mohou vyskytnout. I když je obec, co se týče metodiky, předpisů a směrnic, na mimořádné události připravena, uplatnit postupy v praxi bez paniky tak, aby byly rychlé, věcné a účinné, je určitě lepší si vyzkoušet. Vzhledem k tomu, že budova zámku v minulosti nikdy být evakuována nemusela (naštěstí), nemáme praktické zkušenosti s efektivním řešením mimořádných událostí. V budově zámku sídlí kromě obecního úřadu i MAS Hanácký venkov a ordinace praktického lékaře. Tyto dva subjekty užívají nebytové prostory v prvním patře. Proto je při evakuaci nutné myslet i na tyto prostory, odkud vede pouze jedna úniková cesta, a to po schodišti. Při přípravě nácviku jsme si uvědomili, že je dobré mít promyšlenou možnou variantu, kdy není možné schodiště použít. Zda je reálné, v době do příjezdu jednotek záchranného systému s potřebnou technikou, aby se použily k evakuaci balkony v prvním patře s použitím žebříku? Toto již součástí nácviku nebylo, ale díky tomuto podnětu jsme se začali řešením zabývat.“

2. Snažíte se proškolovat zaměstnance i nad rámec povinných školení, které jsou spjaté s požární ochranou? Pokud ano, o jaká školení nebo kurzy jde?

„Povinná školení bezpečnosti práce bereme jako běžnou praxi. Žádného jiného kurzu v oblasti požární ochrany se naši zaměstnanci neúčastní. Vzhledem k tomu, že jeden z našich zaměstnanců je zároveň členem Zásahové jednotky sboru dobrovolných hasičů Doloplazy, spoléháme na jeho odbornost a znalosti. Jako strojník jednotky se účastní pravidelných školení pořádaných HZS Prostějov. Zároveň se účastní i námětových cvičení sborů 16. okrsku, kdy je často tématem evakuace a vyhledávání osob v budovách.“

3. Jak Vy a zaměstnanci vnímáte průběh cvičné evakuace, naplnila se Vaše očekávání?

„Před samotným nácvikem jsme se dohodli, jakým způsobem evakuaci provedeme, sled jednotlivých kroků a nakonec kontrolu, zda v budově skutečně nezůstaly žádné osoby. Tu provedl přítomný člen zásahové jednotky. Průběh evakuace byl díky tomuto rychlý a bez komplikací. Po vyhlášení evakuace byly okamžitě opuštěny prostory obecního úřadu a hned vzápětí byly po výzvě evakuovány i prostory prvního patra zámku – kanceláře MAS Hanácký venkov. Po kontrole bylo shledáno, že v budově nikdo nezůstal, všichni se shromáždili na určeném místě mimo budovu. Průběh naplnil naše očekávání, nedošlo k žádné komplikaci. Samozřejmě přihlížíme k tomu, že šlo o nácvik. Lze předpokládat, že při skutečném ohrožení by pracovaly emoce a vše by nemuselo proběhnout takhle hladce a v podstatě poklidně.“

4. Co bylo podle Vás a zúčastněných zaměstnanců největším přínosem realizované cvičné evakuace a naopak, co by šlo udělat lépe?

„Jako největší přínos cvičné evakuace shledáváme to, že jsme si mohli vyzkoušet, jak se při mimořádné situaci chovat, zjistili jsme, co je nejdůležitější a v jakém sledu je nutné jednotlivé kroky provést. I když jsou všichni zaměstnanci v rámci požární bezpečnosti proškoleni, teoretické znalosti nemohou nahradit praktickou zkušenost, i když jen v rámci nácviku. Na otázku, na co bychom mohli být připraveni lépe, jsem v podstatě odpověděla v rámci první otázky. Z prvního patra zámku vede jediná úniková cesta. Zde sídlící subjekty (ordinace praktického lékaře a MAS Hanácký venkov) mají k dispozici každý svůj balkon, který by v případě nutnosti bylo možné k evakuaci použít. Vzhledem k výšce balkonu by bylo nutné použít k bezpečnému sestupu žebřík. Ten je uložen s ostatním nářadím a technikou v blízké dílně (vzdálené cca 50 m od budovy zámku), proto by nebyl problém s jeho rychlým přistavením.“

5. Máte v plánu do budoucna provádět pravidelně cvičnou evakuaci? (Uveďte, prosím, i důvody, pokud ano i ne)?

„Jelikož se nám cvičná evakuace osvědčila a shodli jsme se na tom, že byla rozhodně přínosná pro zvládnutí možných mimořádných událostí, určitě ji v budoucnu zopakujeme. Považujeme za velmi důležité v rámci zajištění bezpečnosti osob na tyto situace myslet, preventivně se jimi zabývat a odstraňovat případné nedostatky, které by co nejlepšimu řešení krizových situací mohly bránit.“

12.2.1 Vyhodnocení řízeného rozhovoru

V řízeném rozhovoru, který poskytla starostka obce Zdeňka Fišerová byly nejenom shrnuty reakce na realizovanou cvičnou evakuaci objektu, ale i nabyté zkušenosti v oblasti ochrany obyvatelstva z pohledu vedení obce, ale i zaměstnanců. Tato evakuace napomohla všem zúčastněným osobám využít své znalosti ze školení do samotné praxe, i když šlo pouze o cvičnou evakuaci.

Dle vyjádření paní starostky obce byla evakuace brána s pozitivním přínosem a rozšířila jejich obzory o praktickou část. Odhalily se nedostatky, na kterých bude obec intenzivně pracovat. Díky této bakalářské práci a možnosti realizace cvičné evakuace se starostka přiklonila k možnosti provádět ji v pravidelných intervalech.

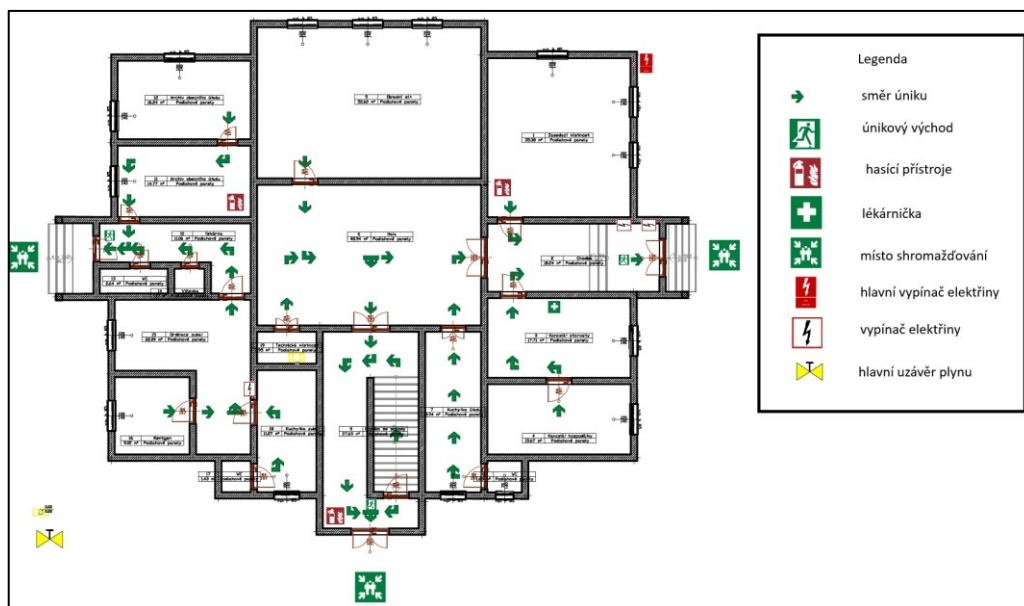
13 NAVRŽENÁ OPATŘENÍ

Provedená cvičná evakuace Obecního úřadu Doloplazy, nám ukázala více slabých stránek než těch silných. Existují i určité hrozby, které mohou přítomné osoby v objektu při mimořádné události ohrožovat. Pro redukci hrozeb a slabých stránek, existují navrhované možnosti přijatých opatření:

- nainstalovat nouzové osvětlení do sklepa pro lepší možnost orientace ve sklepech,
- nainstalovat nouzové osvětlení na schody nebo použít fotoluminiscenční označení nášlapů schodů, kvůli lepší orientaci při evakuaci budovy při výpadku elektřiny,
- nainstalovat elektronické požární zabezpečení, minimálně do prostor kuchyňky a k plynovým kotlům, kde je největší pravděpodobnost vzniku požáru,
- nechat vytvořit požární evakuační plán a umístit ho u všech vchodů do budovy, tak aby všichni, kteří vstupují do budovy měli šanci se seznámit s prostory budovy pro lepší orientaci v případě nutné evakuace,
- při dalším realizovaném nácviku evakuace vyzkoušet možnost evakuace přes balkon, pro zjištění, jestli zmiňovaný žebřík, o kterém starostka mluvila bude vyhovovat délkou a stabilitou pro jeho využití do příjezdu hasičů nebo vymyslet jinou variantu, případně nakoupit jiný a lépe ho umístit do přilehlé budovy.

13.1 Návrh evakuačního plánu

V průběhu zpracování podkladů k této bakalářské práci se zjistilo, že obecní úřad nedisponuje evakuačním plánem. Cílem této práce bylo tedy navrhnout samotný evakuační plán pro tento objekt. Na Obrázku 22 je mnou navržený evakuační plán. Vycházel jsem z dostupných informací od obce a poskytnutých půdorysů samotného objektu. Evakuační trasa je značena zelenými šipkami.



Obrázek 22 Návrh evakuačního plánu

(zdroj: vlastní)

ZÁVĚR

Výstupem této bakalářské práce je detailní popis a vyhodnocení evakuace Obecního úřadu Doloplazy, a to při vzniku mimořádné události, konkrétně požáru v objektu. V průběhu samotné evakuace hrozí rizika, která se musí eliminovat na minimum. Samotná prevence je velmi důležitá. Výsledky této práce by mohly být přínosné pro samotnou obec. Je velmi důležité dbát na prevenci, připravenost a pravidelnost v oblasti ochrany zdraví osob v budově.

Teoretická část této práce se detailněji zaměřila na ochranu obyvatelstva, která je úzce spjata se samotnou evakuací. Poté byla podrobněji definována samotná evakuace, a to v členění na kapitoly a podkapitoly. Vzhledem ke zvolenému tématu, byla důležitou kapitolou objektová evakuace, protože byla stěžejní částí pro praktické provedení cvičné evakuace Obecního úřadu Doloplazy. Neopomenuli jsme právní normy, které se využívají v případě nouzové situace.

Na začátku praktické části jsme se seznámili se samotným objektem, jeho polohou, obecnými informacemi o samotné obci a institucemi zapojenými do cvičné evakuace. Následně se zrealizovala cvičná evakuace, která našla určité nedostatky. Pro odstranění těchto nedostatků byla navržena možná opatření.

Samotná cvičná evakuace se jeví jako nejefektivnější možnost pro minimalizaci rizik v případě mimořádné události. Díky realizaci samotné evakuace, jejím vyhodnocením a navržením evakuačního plánu, společně s konkrétními opatřeními, byly naplněny cíle bakalářské práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BOZP. *Slovník pojmů z oblasti BOZP a PO.* Online. ©2025. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/slovník-pojmu/evakuace/>. [cit. 2025-02-22].

BOZP. *Slovník pojmů z oblasti BOZP a PO.* Online. ©2025. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/slovník-pojmu/evakuacni-plan/>. [cit. 2025-02-22].

BOZP. *Požární evakuační plán. K čemu slouží, kdo má jaké povinnosti a co musí obsahovat?* Online. ©2016. Dostupné z: <https://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/pozarni-evakuacni-plan-k-cemu-slouzi-kdo-ma-jake-povinnosti-a-co-musi-obsahovat/>. [cit. 2025-02-22].

BOZP MAGAZÍN. *Jak na značení únikových cest a nouzových východů.* Online. ©2020. Dostupné z: <https://www.bozpforum.cz/2020/01/19/jak-na-znaceni-unikovych-cest-a-nouzovych-vychodu/>. [cit. 2025-02-22].

BOZP MAGAZÍN. *Evakuace osob při požáru – co byste o ní měli vědět.* Online. ©2024. Dostupné z: <https://www.bozpforum.cz/2019/09/09/evakuace-osob-pri-pozaru-co-byste-o-ni-meli-vedet/>. [cit. 2025-02-22].

CIVOP. *Požární bezpečnostní značení.* Online. ©1993-2025. Dostupné z: <https://www.civop.cz/pozarni-bezpecnostni-znaceni/>. [cit. 2025-02-22].

CUESTA, Arturo; ABREU, Orlando a ALVEAR, Daniel. *Evacuation Modeling Trends.* SpringerLink, 2016. ISBN 978-3-319-20707-0.

ČESKO. *Zákon č. 239/2000 Sb., Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.* IN: *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění.* Online. Copyright ©AION CS, s.r.o. 2010-2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. [cit. 2025-02-15].

ČESKO. *Sbírka zákonů.* IN: *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění.* Online. Copyright ©AION CS, s.r.o. 2010-2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>. [cit. 2025-02-22].

ČESKO. *Vyhláška č. 246/2001 Sb., Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).* IN: *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění.* Online. Copyright ©AION CS, s.r.o. 2010-2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-246>. [cit. 2025-02-25].

ČESKO. *Zákon č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).* IN: *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění.* Online. Copyright ©AION CS, s.r.o. 2010-2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>. [cit. 2025-03-15].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Města a obce.* Online. © Český statistický úřad (ČSÚ) 2025. 7. 6. 2024. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/olk/mesta-a-obce?pocet=10&start=0&vlastnostiVystupu=22&typUzemnihoCleneni=43&razeni=-datumVydani>. [cit. 2025-04-16].

ELEKTROPRUMYSL. *Nouzové osvětlení je záchranným lanem v nebezpečných situacích*. Online. ©2024. Dostupné z: <https://www.elektroprumysl.cz/osvetlovaci-technika/nouzove-osvetleni-je-zachrannym-lanem-v-nebezpecnych-situacich>. [cit. 2025-02-22].

FOLWARCZNY, Libor a POKORNÝ, Jiří. *Evakuace osob*. 2. rozšířené vydání. SPBI Spektrum. Červená řada. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2021. ISBN 9788073852450.

HRIVNÁK, Ján; BURDOVÁ, Lenka a POLÍVKA, Lubomír. *METODY A NÁSTROJE ŘEŠENÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ (Metody a nástroje řízení bezpečnosti) Základní údaje*. Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-304-8.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Informace o aplikaci mezinárodní normy ČSN ISO 23601 Bezpečnostní identifikace – Únikové a evakuační plány*. Online. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ©2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/odkazy-pozarni-prevence-otazky-a-odpovedi-informace-o-aplikaci-mezinarodni-normy-csn-iso-23601-bezpecnostni-identifikace-unikove-a-evakuacni-plany.aspx>. [cit. 2025-02-22].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR OLOMOUCKÉHO KRAJE. *Územní odbor Prostějov*. Online. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ©2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/organizacni-slozky-uo-prostejov-uzemni-odbor-prostejov.aspx>. [cit. 2025-04-17].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR OLOMOUCKÉHO KRAJE. *Statistické přehledy událostí HZS Olomouckého kraje*. Online. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ©2025. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-udalosti-hzs-olomouckeho-kraje.aspx>. [cit. 2025-04-17].

KYSELÁK, Jan. *Kolektivní ochrana obyvatelstva - evakuace: studijní text*. Brno: Univerzita obrany, 2012. ISBN 978-80-7231-898-8.

MANUTAN MAGAZÍN. *Zaměřeno na evakuaci: jste na ni připraveni?* Online. ©2024. Dostupné z: https://www.manutan.cz/magazin/zamereno-na-evakuaci-mate-ji-spravne-vyznacenu/?srsId=AfmBOoqH4VwhTFgitG4i_IK_LAt9puxO72kGE78Y_fIK3KouKB-IwVm1. [cit. 2025-02-22].

MAPY.CZ. *Obecní úřad a hasičárna*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?source=base&id=1701453&ds=1&x=17.1601902&y=49.3514792&z=19>. [cit. 2025-04-20].

MINISTERSTVO VNITRA. *Kdo je kdo - orgány odpovědné v ČR za vnitřní bezpečnost*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/kdo-je-kdo-organy-odpovedne-v-cr-za-vnitri-bezpecnosti.aspx>. [cit. 2025-03-22].

MINISTERSTVO VNITRA. *Varování*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/varovani.aspx>. [cit. 2025-02-22].

MINISTERSTVO VNITRA. *Ukrytí obyvatelstva*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/ukryti-obyvatelstva.aspx>. [cit. 2025-02-22].

MINISTERSTVO VNITRA. *Nouzové přežití*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/nouzove-preziti-792813.aspx>. [cit. 2025-02-22].

MINISTERSTVO VNITRA. *Evakuace*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/evakuace.aspx>. [cit. 2025-02-22].

NAHLÍŽENÍ DO KATASTRU NEMOVITOSTÍ. *Informace o objektu*. Online. ©2004 – 2025 Český úřad zeměměřický a katastrální. Dostupné z: https://nahliznidokn.cuzk.gov.cz/ZobrazObjekt.aspx?encrypted=NAHL~duDcjZMzf2-JwUtXnziXFZQLvn_8MeG-XJ0fZTc-btcdgWe675iP7p8P5mr8KyS26ut2n4NmKaRuCyv1pLl-3Uoxato6SZLwEYM_4n_hDh2Cv0SJCS-z2Rh5FzfYG2AnIVhoih66fTJ9uOC6RP18AAV6Q0RyzR3aQQnE04ZuvCSgz4extmAMBigX3qUoehP_19Ho4wj4DuL-Cv-qCLUPKA==. [cit. 2025-04-15].

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. *Zámek*. Online. ©2015. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/zamek-14170280>. [cit. 2025-04-18].

NAVRÁTIL, Leoš. *OCHRANA OBYVATELSTVA Doplnkové texty pro posluchače kombinované formy studia studijního programu "Krizové řízení zaměřené pro potřeby zdravotnictví"*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2006. ISBN 80-7040-880-4.

OBEC DOLOPLAZY. *O obci*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://www.obecdoloplazy.cz/o-nas/o-obci/>. [cit. 2025-04-16].

OBEC DOLOPLAZY. *SDH Doloplazy*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://www.obecdoloplazy.cz/spolky-a-krouzky/sdh-doloplazy/>. [cit. 2025-04-17].

OBEC DOLOPLAZY. *Rozpočet*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://www.obecdoloplazy.cz/urad/rozpocet/>. [cit. 2025-04-17].

OBEC DOLOPLAZY. *Obecně závazná vyhláška č. 1/2011: Požární řád obce*, 2012.

OBECNÍ ÚŘAD DOLOPLAZY. Dokumentace Obecního úřadu Doloplazy.

PURSALS, Casadesús Salvador a GARZÓN, Garriga Federico. *Optimali building evacuation time considering evacuation routes*. 2nd edition. European Journal of Operational Research. 2009. ISSN 03772217.

REGISTR KOMUNÁLNÍCH SYMBOLŮ. *Symboly – Doloplazy*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://rekos.psp.cz/detail-symbolu/id/856>. [cit. 2025-04-16].

SCIENCEDIRECT. *Building evacuation time optimization using constraint-based design approach*. Online. ©2019 Elsevier Ltd. ©2020. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2210670719310832>. [cit. 2025-02-22].

SEIDL, Miloslav; TOMEK, Miroslav a VIČAR, Dušan. *Evakuácia osôb, zvierat a vecí*. Vysokoškolské učebnice (Žilinská univerzita). Žilina: Žilinská univerzita v Žilíně, EDIS-vydavateľstvo Žilinskej univerzity. 2014. ISBN 9788055409399.

SMALTOVNĚ MIŠÍK. *Fotoluminiscenční tabule*. Online. ©2025. Dostupné z: <https://smaltovna.com/nase-produkty/fotoluminiscenncni-tabule>. [cit. 2025-02-22].

SMETANA, Marek; KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše ml.a KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. *Havarijní plánování: varování, evakuace, poplachové plány, povodňové plány*. Computer Press. 2010. ISBN 9788025129890.

SNYSTAVBA. *Co je třeba uvést v evakuačním plánu?*. Online. © Copyright 2025. ©20205. Dostupné z: <https://snystavba.cz/co-je-treba-uvest-v-evakuacnim-planu/>. [cit. 2025-03-20].

STAČÍMALO. *Co má správně obsahovat evakuační zavazadlo?*. Online. Copyright © Generali Česká pojišťovna 2025. Dostupné z: <https://www.staci-malo.cz/detail/co-ma-spravne-obsahovat-evakuacni-zavazadlo>.

VZDĚLÁVÁNÍ ČLENŮ SH ČMS. *Historie a současnost civilní obrany, civilní ochrany a ochrany obyvatelstva*. Online. ©2014. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=61&head=132&subhead=340>. [cit. 2025-02-22].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Evakuační osvětlení.....	30
Obrázek 2 Směrové fotoluminiscenční šipky	31
Obrázek 3 Únikový východ	35
Obrázek 4 Označení únikových východů vlevo, vpravo, dolů	35
Obrázek 5 Shromaždiště	35
Obrázek 6 Výtah nesloužící k evakuaci (vlevo), Evakuační výtah (vpravo).....	37
Obrázek 7 Požární evakuační plán.....	38
Obrázek 8 Znak obce	48
Obrázek 9 JPO ÚO Prostějov	49
Obrázek 10 Hasičská zbrojnice Doloplazy	50
Obrázek 11 Rozmístění hydrantů na území obce Doloplazy	51
Obrázek 12 Graf s přehledem počtu zásahů JSDH Doloplazy v letech 2015 – 2024.....	52
Obrázek 13 Zámek obce Doloplazy – sídlo obecního úřadu	55
Obrázek 14 Hlavní uzávěr plynu	58
Obrázek 15 Hlavní uzávěr vody s vodoměrem ve sklepě (vlevo), podružné uzávěry vody s vodoměry ve sklepě (vpravo).....	59
Obrázek 16 Sloupek přívodu el. proudu do budovy s nožovými pojistkami.....	60
Obrázek 17 Obecní úřad a hasičárna	62
Obrázek 18 Vozidlo LIAZ v hasičárně (vlevo), problém zatočení v prostoru úřadu (uprostřed), vozidlo na místě určeném hasiči pro rozvinutí (vpravo).....	65
Obrázek 19 Evakuace obecního úřadu (vlevo), evakuace MAS Hanácký venkov (uprostřed), hasičské vozidlo s evakuovanými (vpravo)	65
Obrázek 20 Omezení průjezdu kolem budovy zprava (vlevo), nemožný průjezd kolem budovy zleva (uprostřed), průjezd zezadu zámeckou zahradou (vpravo)	66
Obrázek 21 Graf SWOT analýzy	70
Obrázek 22 Návrh evakuačního plánu	75

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Průběh cvičné evakuace	63
Tabulka 2 Analýza hrozeb při evakuaci budovy obecního úřadu	68
Tabulka 3 Silné stánky při evakuaci budovy obecního úřadu	68
Tabulka 4 Slabé stánky při evakuaci budovy obecního úřadu	69
Tabulka 5 Příležitosti při evakuaci budovy obecního úřadu	69
Tabulka 6 Hrozby při evakuaci budovy obecního úřadu	69
Tabulka 7 Součet parametrů analýzy při evakuaci budovy obecního úřadu	70

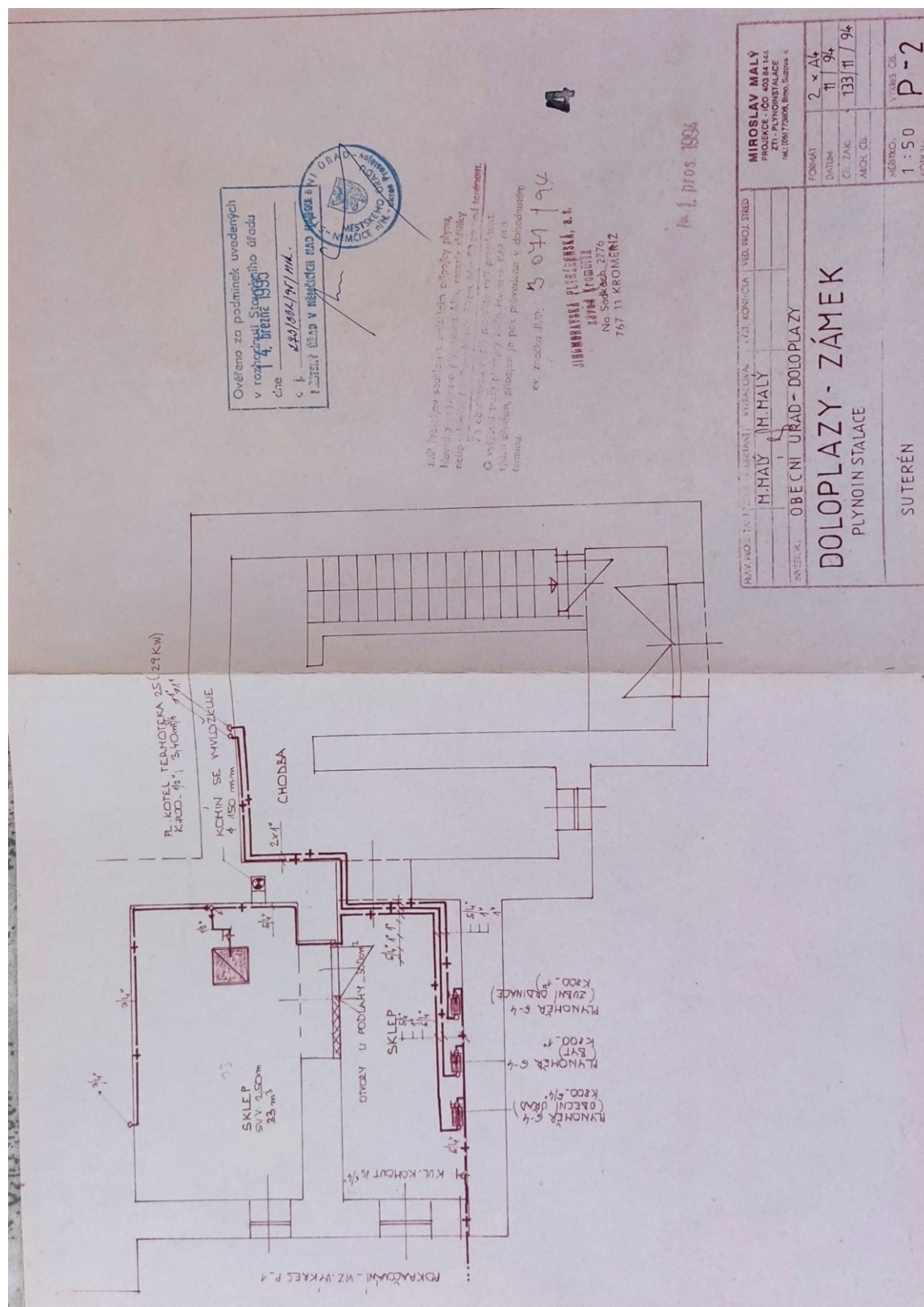
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ASET	bezpečná doba evakuace
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČR	Česká republika
ČSN ISO	česká technická norma
HZS	hasičský záchranný sbor
IZS	integrovaný záchranný systém
JPO	jednotky požární ochrany
JSDH	jednotný sbor dobrovolných hasičů
KOPIS	krajské operační a informační středisko
OSN	organizace spojených národů
RSET	doba potřebná pro evakuaci
SWOT	analýza zkoumající silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Půdorysné plány budovy obecního úřadu Doloplazy

Pūdorys sklepa



$\frac{1}{2}'$